

Mlaš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo ·

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XIV. / ŠTEVILKA 32

CELOVEC, DNE 11. avgusta 1966

CENA 2.— ŠILINGA

Prosvetno delo v počitnicah

Nekdaj so posvečali slovenski dijaki in visokošolci v počitnicah veliko pozornost prosvetnemu delu po naših vaseh. Posebno med obema vojnoma so organizirali številne prosvetne prireditve, na vsakoletnih počitniških sestankih pa se niso zgolj sami poglabljali v koroško manjšinsko problematiko ter si zahtevali smernice za nadaljnje delo med narodom, temveč so iskali v najtesnejši povezavi z našimi ljudmi čim učinkovitejša sredstva za ohranitev slovenskega življa na Koroškem.

Vprašati se moramo, v kakšni meri vrši dandanes dijak oziroma visokošolec svoje poslanstvo med narodom, kako izpolnjuje naloge, ki mu pripadajo po njegovi izobrazbi in položaju, katerega zavzema med koroškimi Slovenci. Priznati je treba, da sta razvila tako Klub slovenskih študentov kot Koroška dijaška zveza v zadnjih letih precejšnjo aktivnost na Dunaju in v Celovcu. Kljub temu, da je zajelo to delo tudi izvedljive vrste, posebno kadar je šlo za večje javne prireditve, pa je treba videti, da se doslej dijakom in akademikom ni posrečilo zajeti s svojim prosvetnim delom tudi podeželja. Tam mora biti težišče delovanja vsake slovenske organizacije.

V teh poletnih mesecih smo ponovno pričeli kulturne aktivnosti posameznih prosvetnih društev. S pevskimi nastopi želijo naši kulturni delavci bogatiti v poletnih mesecih, kljub najtežjemu poklicnemu delu, ki ga morajo na podeželju v teh mesecih opravljati, ne samo domače slovensko prebivalstvo, temveč tudi tujce — goste. Seznaniti jih žele z našim kulturnim bogastvom. Po pesmi naj spoznajo Slovence, ki živijo v deželi poleg Nemcev kot narod z bogato tradicijo in visoko kulturno stopnjo. Iz leta v leto vršijo določena društva in pevske skupine med narodom to vzvišeno nalogo.

Pri vsem tem pa si moramo vendar postaviti vprašanje, v kakšni meri so se vključili v to delo naši študenti. Videz je, da le v redkih primerih sodelujejo v domačih pevskih društvih ali igalskih skupinah. Inicijativno za kulturno delo imajo vsekakor tudi v poletnih mesecih v rokah prosvetnih delavci, ki so izšli iz naših krajevnih prosvetnih društev. Ta društva so se izkazala tudi v današnjem času, ko spreminjajo naše vasi z neverjetno naglo svojo nekdanjo strukturo, kot primerno in učinkovito sredstvo za gojitev slovenske kulture, družabnosti in domačnosti. Tako so slej ko prej stebri našega prosvetnega dela po vaseh kmetje, kmečki fantje in dekleta, delavci, vajenci in pomočniki, obrtniki in uslužbenci — skratka ljudje, ki se morajo trdo spoprijemati z življenjem v borbi za vsakdanji kruh. Gotovo ta idealizem med našim ljudstvom nikoli ne bo zamrl. Lahko pa začne pešati, ako ljudstvo na podeželju ne bo videlo v slovenskem srednješolcu in študentu gorečega ognja za kulturno delo med narodom.

Polagoma bi morali nekje videti naše dijake kot režiserje iger, kot pevovodje pevskih zborov. Za to vrsto dela ni treba nobene načrta, začeti je treba in bo to delo uspelo vsaj v tisti vasi, v kateri se je kak študent zavedel naloge, ki bi jo moral na vasi kot prosvetni delavec v prvi vrsti vršiti. Kaj zmora na tem področju organizirano in načrtno delo, pa je pokazal »Oder mladje« s petdesetimi dobro uspelimi prireditvami.

Dijak-študent bo našel tudi še druge oblike prosvetnega in kulturnega dela na vasi. Organiziral bo predavanja, literarne večere, slikarske razstave, izlete z obiski zgodovinsko in kulturno pomembnih slovenskih krajev. Tozadevno bi morali dijaki med seboj naravnost tekmovati. Slovenstvo je treba reševati v prvi vrsti na podeželju! Tam moramo osvežiti naše narodne korenine, jim

Igra za kulturno svobodo še ni odložena

Dva dni pred ustanovitvijo opozicijskega lista so zaprli v Jugoslaviji Mihajla Mihajlova

Jugoslovanske oblasti so prijele 32-letnega jugoslovanskega pisatelja in univerzitetnega docenta Mihajla Mihajlova, ki je sklical za sredo tega tedna zborovanje jugoslovanskih pisateljev v Zadru. Na tem srečanju bi naj ustanovili opozicijski socialistični list. V ponedeljek popoldne so poklicali Mihajlova na policijo, da bi dal neko izjavo. Nato so ga kratkoma zaprli. Torej prav za čas, ko bi se naj vršil opozicijski ustanovni občni zbor. Profesor Marjan Latinič, Mihajlov prijatelj, se je zglasil pri odgovornih oblasteh, ki so mu pojasnile, da mora ostati Mihajlov tri dni v zaporu, da zadevo preiščejo. Mihajlovi pristaši so izjavili, da bo zborovanje kljub temu — pač brez Mihajlova. Jugoslovanski listi so ga v svojih zadnjih izdajah zelo ostro napadali in med drugim očitali zahodnemu tisku, in predvsem ZDA, da se na nesramen način poslužuje Mihajlova za svoje propagandistične namene.

Jugoslovanski pisatelj Mihajlo Mihajlov se je lani zameril jugoslovanskim oblastem, predvsem jugoslovanskim komunistom, ker je objavil kritičen članek o Sovjetski zvezi. Na kongresu, ki ga je sklical za ta teden, bi se naj obrnili proti obsto-

ječemu vladnemu sistemu ene stranke. Razpravljali naj bi o ustanovitvi opozicijskega lista, o današnjem splošnem položaju v Jugoslaviji, posvetovali naj bi se o uresničitvi demokratične politike.

Mihajlov je razposlal tujim listom izja-

vo, kjer je med drugim rečeno, da je Tito s svojimi zadnjimi ukrepi (mišljena je politična reorganizacija, ki smo v prejšnji številki poročali o njej na tem mestu) ustvaril »predpogoje za duhovno osvoboditev človeka«. V tem dopisu, ki obvešča zahodni tisk o načrtovanem kongresu pisateljev in o smotrih Mihajlova, poudarja avtor, da se bojuje samo proti totalitarizmu, ne pa proti ustavi in obstoječim zakonom v Jugoslaviji. Obratno, te je treba ščititi pred protizakonitim monopolnim vladanjem komunistov! »Najhuje v totalitarnem režimu ni nasilje (teror), temveč kolektivizacija duha, ki napravi človeka za sužnja.«

Mihajlov in njegovi somišljeniki odklanjajo enotno stranko v državi. V omenjeni izjavi poudarja, da je najslabši sistem več strank še vedno boljši kakor najboljši sistem ene stranke. Mihajlov pa zahteva tudi ločitev državnega aparata od komunistične partije. Tudi iz sodnih dvoran naj bi izginil partijski pritisk.

Pripravljalni odbor za ustanovitev opozicijskega lista sestoji sedaj iz podpredsednikov (profesorja Marjan Latinič in Daniel Ivini, oba iz Zagreba) in članov dr. Franja Zenko, ki deluje na zadrski univerzi, in profesorja Nikola Colak z Zgodovinskega inštituta v Zagrebu.

Kakor poroča profesor Ivini, se je v torek zastopnik oblasti pojavil na Mihajlovem stanovanju in izjavil članom pripravljalnega odbora, da oblasti »ne morejo garantirati za njihovo varnost, če bodo nadaljevali s pripravami za ustanovni sestanek«. Kljub tej grožnji pa se je odbor odločil nadaljevati svojo pot.

Jugoslovanski tisk niti z besedico ne omenja zadnjih dogodkov glede Mihajlova. Jasno je, da tako nastopanje jugoslovanskih oblasti samo škoduje ugledu, ki ga uživa Jugoslavija v svetu. Saj poudarja, da je svobodna država, ki ne pozna nobenega zatiranja.

Celovško razstavišče je zaživelo

15. avstrijski lesni sejem in Koroški velesejem je pomemben dogodek za koroško gospodarstvo

Danes so v koroški prestolnici slovesno odprli 15. koroški velesejem, ki bo trajal od 11. do 21. avgusta 1966 in ki je ogledalo gospodarskega razvoja v naši deželi. Da je to pomembna gospodarska prireditev, je razvidno tudi iz tega, da sodeluje na njej nad tisoč in sto razstavljalcev iz 26 držav.

Ob določen uri je predsednik velesejma podžupan in trgovinski svetnik Rudolf Novak odprl svečanost. Pozdravil je vse navzoče, v prvi vrsti imenoma vidnejše osebnosti javnega in političnega življenja doma in iz tujine. V imenu deželne prestolnice je izrekel pozdravne besede celovški župan Außerwinkler, v imenu dežele pa je spregovoril deželni glavar Hans Sima. Govorniki so poudarjali mednarodno vlogo koroškega velesejma.

V ospredju stoji gozd in lesno gospodarstvo ter njemu pripadajoča industrija. Veliko tujih držav uprizarja kolektivne razstave. Nadvse zanimiv je prikaz strojev za razne potrebe, motornih vozil, avtomobilskih potrebščin, gradbenih strojev, gradbenega materiala, obleke, knjig, gospodinjstevskega orodja, instrumentov, umetnih snovi, hladilnikov, poljedelskih strojev, živil, molznih naprav, naprav s stisnjanim zrakom, radioaparatur in televizijskih sprejemnikov, hlevske opreme, črpalk, traktorjev, transportnih strojev in priprav.

Vietnamska vojna ogroža mir v Evropi

Ameriški dnevnik »New York Times« in hamburški list »Welt am Sonntag« sta objavila pred kratkim intervju, ki ga je imel bivši nemški zvezni kancler Adenauer z nekim ameriškim žurnalistom. Adenauer je dejal: »Evropa je najvažnejša cona za ZDA in ne Azija. Če nas bodo prezrli, obstoji možnost, da bo Sovjetska zveza dobila kontrolo nad Nemčijo in Francijo. Tedaj pa smo vsi zgubljeni.«

Krivo do sedanjí težavni položaj v Vietnamu pripisuje Adenauer predsedniku Kennedyju. Johnson mora zdaj okušati, kar je zakrivil Kennedy. Sicer pa ni nič poniževalnega za velik narod, je dejal dr. Adenauer, če spremeni svojo politiko. Edina možnost za ZDA obstoji v tem, da se umaknejo iz Vietnama.

Adenauer je tudi prepričan o tem, da bodo ZDA zmanjšale število svoje vojske v Nemčiji. S tem pa bodo služile le Sovjetski zvezi, ker bodo odpor oslabile. »To je zelo nesrečen položaj. Meni današnje politično stanje sploh ne ugaja,« je dejal Adenauer. Zahodna Evropa bi morala dosledno sodelovati in se pri tem naslanjati na ZDA. Drugače bo morala podleči premoči Sovjetske zveze, predvsem še številčni premoči.

Adenauerjeva prerokovanja o politični bodočnosti Evrope niso posebno ugodna. Bivši kancler vidi novo nevarnost za Evropo v Franciji. Mnenja je, da bo zavladal v Franciji po smrti generala de Gaulle komunistični režim.

dati novega soka za pomladitev ali krepkejšo rast. Saj bi bil brez povezave s prosvetnim delom na vasi slovenski študent prej ali slej izkoreninjenec. Suhil vej pa je na našem narodnem deblu itak že preveč.

Ko govorimo že o nalogah našega dijaštva in študentov med narodom, pa bi hoteli v tej zvezi omeniti tudi še učiteljstvo, ki bi moralo že zdavnaj imeti svoj 40-članski pevski zbor. Gotovo je težko hoditi iz različnih krajev med šolskim letom vsak teden na vaje. Med počitnicami pa bi moralo vsaj 30 do 40 učiteljev in učiteljic biti v stanju naštudirati v teku enega tedna na lastne stroške v šest- do osemurnem dnevnem šolanju bogat pevski program, s katerim bi šli nato gostovat po naših vaseh. Na teh vsakoletnih tečajih bi se učitelji izšolali kot

pevovodje ter vodili nato svoje lastne pevske zборе v krajih, v katerih poklicno delujejo. Te naloge in dolžnosti naših učiteljev pred zgodovino nihče ne bo mogel rešiti. Eno je poklic, drugo pa je delo za narod v javnem življenju, predvsem na kulturnem področju.

Imejmo torej pogum pokazati na nešteta narodna področja, ki so zanemarjena samo zaradi naše brezbrzičnosti. Le ako bomo duhovno močni, se bomo mogli kot narodna manjšina ohraniti pri življenju ter se uveljaviti v deželi kot sooblikovalci novega razvoja. Duhovno področje pa zajema svoje najgloblje sile iz pristne narodne kulture, ki jo čuva in goji kot neizmerno bogastvo naše ljudstvo v svojem neizčrpnem idealizmu.

v. i.

15. AVG. V GREBINJSKI KLOSTER

Na Veliko gospojnico, dne 15. avgusta 1966, bomo obhajali koncilsko proslavo za dekanijo Velikovec. Maše bodo od sedmih zjutraj naprej, priložnost za spoved in obhajilo bo ves dan. Pridige bodo v obeh deželnih jezikih.

Glavno mašo bo obhajal kanonik Aleš Zechner kot škofov namestnik. K tej slovesnosti, ki je ob binkošti izostala, so verniki prisrčno vabljeni. Zaključek bo ob dvonajstih.

VABILO

Mešani zbor Katoliškega prosvetnega društva v Globasnici in moški oktet Katoliškega prosvetnega društva »Edinost« v Štebnu prirediti

pevski koncert

v nedeljo, dne 14. avgusta 1966, ob osmih zvečer (20. uri) pri šteklju v Globasnici.

Dekleta bodo nastopila v podjunjskih narodnih nošah.

Vsi ljubitelji slovenske pesmi prisrčno vabljeni!

GOSPODINJSKA ŠOLA V ŠT. JAKOBU

Starše in vzgojitelje obveščamo, da se prične pri šolskih sestrah v št. Jakobu v Rožu enoletna gospodinjstva šola, ki zadosti tudi 9. šolskemu letu, s svojim rednim poukom 12. septembra 1966. Prijave so še možne. Pogoj za vstop je uspešen zaključek 8. šolske stopnje.

Vodstvo šole

Politični teden

Po svetu . . .

V ŠTIRIH DRŽAVAH AMERIKE VRE

Do nemirov je prišlo v štirih latinsko-ameriških državah: v Nikaragvi, Urugvaju, Braziliji in Argentini. V Nikaragvi je umrl predsednik republike Schick, v Urugvaju je predsednik vladnega sveta Heber demonstrativno zapustil vladno sejo, v Argentini pa uveljavlja general Ongania režim »trde roke«. V brazilskem parlamentu je prišlo do pretepa med vladnimi in opozicijskimi poslanci.

Predsednik Nikaragve Schick je umrl za srčno kapjo. Novica o njegovi smrti je sprožila splošno napetost v državi, v kateri se že več kot mesec dni širijo študentske demonstracije in stavke delavcev zaradi sklepa vladajoče liberalne stranke, da bo njen novi predsedniški kandidat general Somoza. Volitve v Nikaragvi so razpisane za 5. februar 1967.

Urugvajska vlada je zašla v resno krizo zaradi spora v vladajoči narodni stranki političnega sistema oblasti v državi. Zaradi ovir, ki jih postavljajo naporom Heberjeve vlade, je ta demonstrativno zapustil sejo. V Montevideu so mnenja, da Heber ne bo dokončno zapustil svojega položaja. Do tega prihajajo na podlagi dejstev, da je Urugvaj pred dvema važnima dogodkoma: pred parlamentarnimi volitvami in plebiscitom o reformi političnega sistema.

Številna poročila iz Buenos Airesa pravijo, da so univerze v Argentini, razen v mestih Mendoza, Corrientes in Bahia Blanca, zaprte in pod močno vojaško stražo, ker je skoraj 200.000 študentov in profesorjev demonstrativno bojkotiralo sklep vlade, da bo ukinila univerzitetno avtonomijo. General Ongania je pripravljen zadušiti sedanjí odpor študentov s silo, če bi izbruhnili množični neredi. Vlada bo tudi imenovala svoje predstavnike na univerzah. Novi režim doživlja vedno močnejše gibanje ljudskega odpora.

V brazilskem kongresu je prišlo do pretepov med vladnimi in opozicijskimi poslanci, ker je sodelavec predsednika Castela Branca izjavil, da je vlada odvzela opoziciji parlamentarne mandate. Telesno obračunavanje na kongresu odraža visoko politično napetost, ki nenehno pretresa Brazilijo pred bližnjimi predsedniškimi in parlamentarnimi volitvami ter volitvami guvernerjev.

KOSIGIN OSTANE NA SVOJEM MESTU

Proti pričakovanju, da bo pri izbiri ministrskega predsednika Sovjetske zveze zmaga struja ostrejšje politike, je vrhovni sovjet soglasno zopet izbral za sovjetskega predsednika Kosigina. Obe zbornici štejeta 1517 članov. Tudi glede izvolitve posameznih ministrov ni prišlo do posebnih sprememb. Uvedli pa bodo novo ministrstvo za javni red, ki naj bi tudi sprejelo potrebne ukrepe za pobijanje zločinstva med rusko mladino. Drži tudi, da se je Sovjetska zveza zdaj tesneje zaprla pred drugim svetom. Sovjetska vlada je objavila poostrena kazenska določila za tujce in turiste, ki bi potovali v kraje, ki niso predvideni na vizumih. Ta določila veljajo tudi za tujce, ki stalno bivajo v Rusiji. Kdor bo kršil ta določila, bo moral računati z zaporom do enega leta ali pa s kaznijo 1500 šilingov. V Moskvi je zdaj precej obmestij, ki jih odslej ne sme več prestopiti noben tujec.

Uveden je bil tudi »osrednji prosvetni in vzgojni ministerij«, katerega naloga je močnejša ideološka izobrazba; s tem so se skričile pravice posameznih republik na vzgojnem področju. Tako bo to ministrstvo, kjer je osredotočeno celotno vzgojno in prosvetno delo, delovalo proti narodnim težnjam v posameznih petnajstih sovjetskih republikah.

Vseh ministrstev je v Sovjetski zvezi danes 49, medtem ko jih je bilo za časa Hruščeva samo 19. Poleg tega pa je bilo ustanovljenih še 15 različnih državnih odborov.

JAPONSKI KOMUNISTI GREDO SVOJO POT

Japonska komunistična partija, ki je do slej strogo sledila liniji kitajskih komunistov, se je slednjič odločila za nevtralnó pot znotraj komunizma. Iz partijskih krogov v Tokiu se je zvedelo, da so v vseh partijskih sobah japonske komunistične partije

odstranili slike kitajskega komunističnega vodje Mao-Tse-tunga. Japonskim članom komunistične partije so priporočili, naj ne poslušajo več radia Peking. Kitajski komunisti morajo za potovanje dobiti najprej dovoljenje pri partijski organizaciji. Zvedelo se je tudi, da so v industrijskem okraju Osaka izključili precejšnje število pripadnikov pekinške ostrejšje linije iz japonske komunistične partije.

WILSON ODLOŽIL OBISK V INDIJI

Britanski ministrski predsednik Wilson bi moral sredi oktobra letos potovati v New Delhi, pa je svoj obisk preložil. Kot razlog za preložitev navajajo zasedanje britanskega parlamenta, ki se bo začelo 18. oktobra letos.

ŠPANIJA PREPOVEDALA BRITANSKE PRELETE

Kakor poroča britansko zunanje ministrstvo, britanska vojaška letala, ki uporabljajo letališče v Gibraltarju, ne smejo več leteti nad španskim zračnim prostorom. Ta ukrep Francovega režima razlagajo v Londonu kot obliko pritiska na britansko vlado, da bi pristala na koncesijo v sporu za-

pri nas v Avstriji . . .

ZASKRBLJENOST ZARADI NARAŠČANJA CEN

Če primerjamo razvoj cen v zadnjem letu, zavzema Avstrija s svojim narastkom cen med 19 državami neugodno šesto mesto. Samo pet evropskih držav je v zadevi cen še na slabšem. To pomeni, da je bila podražitev leta 1965 samo še v petih drugih evropskih deželah večja kakor pa v Avstriji. To je dognal te dni Statistični urad Zvezne republike Nemčije.

Razvoj cen prejšnjega leta pa je za Avstrijo usoden zato, ker so jo v prejšnjih letih prištevali k tistim deželah, kjer so cene naraščale razmeroma zelo zmerno. Leta 1955 do 1960 so v Avstriji zaznamovali naraste cen za komaj dva odstotka, leta 1961 pa se je začel odstotek močnejše dvigati.

ZAKAJ NE MOREMO IZVAŽATI ŽIVINE?

Delavska zbornica in Zveza sindikatov sta izdali poziv, da je treba zavirati izvoz živine. K temu je izjavil predsednik Kmečke zveze Wallner, da se je ta zahteva pojavila prav v času, ko avstrijske kmete napolnjuje največja skrb zaradi tega, ker svoje živine ne morejo prodati. 16 odstotkov carine in druge neugodnosti so v zadnjih tednih onemogočile vsakršen izvoz živine in mesa v Italijo.

Nadalje je Wallner ugotovil: »Če prodajo kmetje iz zveznih dežel, ki so lani mogli odvečno živino izvažati v Italijo, svoje

. . . in med slovenskimi manjšinami

MEDNARODNI PROMET V BENEŠKI SLOVENIJI IN NA GORIŠKEM

V preteklem mesecu je s potnimi listi prešlo mednarodni prehod Stupica v Beneški Sloveniji čez 40.000 oseb, od katerih jih je bilo nad 37.000 italijanskih državljanov in nad 3000 tujcev. Junija je šlo čez ta prehod 23 potovalnih skupin.

Mednarodni in obmejni promet na goriškem mejnem sektorju je v mesecu juliju prav tako dosegel izredno visoke številke. Samo s potnimi listi so na mednarodnem prehodu Rdeča hiša zabeležili 400.000 prehodov, povečini italijanskih državljanov, v obmejnem prometu pa so zabeležili nadaljnjih 322.000 prehodov. Tudi številke v maloobmejnem prometu so zelo visoke. V okviru videmskega sporazuma je s propustnicami prešlo mejo nad 200.000 italijanskih in nad 100.000 jugoslovanskih državljanov.

SODIŠČE BO SODILO UDELEŽENEC PROTISLOVENSKIH IZGREDOV

Lani 30. julija so razgrajali po mestnih ulicah Trsta pobalini in uprizarjali šovinistične manifestacije proti izvolitvi v občinski odbor slovenskega občinskega svetovaleca Dušana Hreščaka. Zagovarjati se bodo morali pred kazenskim sodiščem, ki jim očita hujskaške manifestacije. Obtoženi so, da so uprizorili nedovoljene cestne bloke, da niso spoštovali ukrepov policije in da so žalili slovenske sodržavljanke.

radi Gibraltarja. Španija, pravi, ima do tega ozemlja suverene pravice, britanska vlada pa temu nasprotuje in se sklicuje na gibraltarsko prebivalstvo. Ta prepoved je bila objavljena po neuspehih pogajanjih med Londonom in Madridom o prihodnosti Gibraltarja.

SPET KLJUKASTI KRIZI IN PROTISEMITSKI NAPISI

Na židovskem svetovnem kongresu, ki se je vršil v belgijski prestolnici, je spregovoril tudi predsednik zahodnonemškega parlamenta Eugen Gerstenmaier, ki je med drugim dejal, da Nemčija danes ni pozabila na preteklost, temveč se je sramuje; slovesno je tudi obljubila, da se nikoli več ne bo zgodilo kaj podobnega. Bilo je mnogo kritik, ker so stavili na debato tudi problem odnosov med Nemci in Židi. Nekatere židovske organizacije so objavile izjave, v katerih se protivijo vsakemu dialogu z Nemci. Kljub temu, da je Gerstenmaier zagotovil, da v Nemčiji ne obnavljajo nacizma, je prišlo med zasedanjem židovskega svetovnega kongresa do ponovnih izpadov nemških nacističnih elementov. Na židovih palače, v kateri se je vršil kongres, na spomeniku belgijskega kralja Alberta, ki stoji na vrtu te palače, ter na stopnicah poslopja so se pojavili številni protisemitski napisi, kljuka-sti knjiži ter napisi »Heil Hitler«.

blago na Dunaju, potem jim odtegnejo najmanj šiling na kilogram žive teže več kakor lani. Kdo pa more prav v času novih obremenitev od kmetov zahtevati, da zmanjšajo svojo proizvodnjo?»

Wallner je zaključil: »Če se bo to stanje še nekaj časa nadaljevalo, se bodo kmetje kmalu znašli pred hudo krizo. V polni meri čutijo letos, kaj pomeni, biti primoran stati izven Evropskega gospodarskega trga (izven EWG).«

AVSTRIJCI SE BORE ZA SVOBODO JUŽNIH TIROLCEV

Pet zgornjeavstrijskih organizacij se je s skupno resolucijo obrnilo na tirolskega deželnega glavarja in se zavzelo za mednarodno obravnavo južnotirolskega vprašanja. Dobesedno je rečeno v pismu Wallnöferju:

»V najtežji uri se obračajo podpisane zveze in osebe na vas s prošnjo za pomoč. Ko traja trpljenje južnih Tirolcev že 45 let, ne smemo odgovoriti na stanovitnost tega ogroženega ljudstva z odpovedjo najosnovnejših življenjskih pravic. Predvsem pa moramo gledati, da mednarodno zagotovimo dosledno izvajanje kakršnega koli južnotirolskega sporazuma, saj je znano, da Italijani radi prelomijo pogodbo. Podpisane zveze in osebe vas prosijo in pričakujejo od vas kot Tirolca, da se odločno postavite proti vsaki odpovedi in vsaki razprodaji Južnega Tirola. Zgodovina nam ne bo smela nekoč očitati, da smo iz oportunizma in z neznačajnostjo izdali južni del Tirolske.«

SLOVENSKA PREDSTAVNIKA PRI GORIŠKEM ŽUPANU

Goriški župan Martina je sprejel slovenskega zastopnika predsednika Borisa Raceta in člana predsedstva Gorazda Vesela v zvezi z resolucijami o šolskih vprašanjih. Razpravljali so predvsem o potrebi ustanovitve slovenske strokovne šole trgovskega tipa na Goriškem, za kar je goriška občina že sprejela po zakonu predvidene ustrezne sklepe in tako odločno podprla potrebo slovenskega prebivalstva in goriškega področja.

ITALIJANSKI PREDSEDNIK BO OBISKAL VIDEM, GORICO IN TRST

Kakor smo že poročali, se bodo novembra tega leta v Italiji vršile proslave stoletnice, odkar Benečija pripada Italiji. V Furlaniji so v teku obsežne priprave za obisk predsednika republike Saragata, ki ga pričakujejo v začetku novembra. Predsednik

SLOVENC

doma in po svetu

Slovenska oddaja v atenskem radiu

Atenski radio je pred nedavnim posvetil enournó oddajo jugoslovanski književnosti. Člani radijske gledališke drame so brali odlomke iz del jugoslovanskih književnosti. Po pisanju atenskega tiska je poslušalcem najbolj ugajal odlomek iz Čopičeve »Osme ofenzive« in neka novela Cirila Kosmača.

1200-letnica pokristjanjevanja Slovencev

Priprave za proslavo pokristjanjevanja Slovencev so že v teku. Drugo leto bo poteklo tisoč dvesto let odkar smo bili Slovenci pokristjanjeni. Salezijanci na Opčinah pri Trstu so izdali za to priložnost posebno knjižico, ki jo je napisal dr. Metod Turnšek. Zvezek je posvečen pripravi slovenskega naroda na obhajanje tega važnega jubileja: pokristjanjevanja slovenske Karantanije in tisočletnice pokristjanjevanja slovenske Panonije, to je vzhodne štajerske in Slovenske krajine.

Letalski promet v Sloveniji

Na ljubljanskem letališču Brnik je v prvih šestih mesecih tega leta pristalo in vzletelo skupaj 1737 letal, medtem ko jih je bilo lani v istem času 1185. Od teh je odpadlo na mednarodni promet 841 letal, na notranji pa 896.

Seminar za slovenske šolnike

Od 18. do 27. avgusta 1966 bo v Tacnu pri Ljubljani seminar za slovenske profesorje in učitelje, ki poučujejo na slovenskih osnovnih in srednjih šolah na Tržaškem. Udeležilo se ga bo 30 šolnikov.

Izseljenci so se srečali v Novi Gorici

Novogoriška podružnica Izseljenske matice je na Ajevici priredila družabno srečanje izseljencev iz Južne Amerike. Srečanja se je udeležilo precej slovenskih rojakov, ki so toplo pozdravili program slovenskih narodnih in umetnih pesmi, ki sta ga njim v čast izvajala goriški oktet in instrumentalni trio Mozetič.

Zlata maša v Clevelandu

Julija 1966 je praznoval petdesetletnico svojega mašništva in daroval zlato mašo g. Matija Jager, župnik slovenske fare Marije Vnebovzete v Coolin-poodu. Zlato mašo je daroval ob veliki udeležbi duhovnih sobratov, clevelandskih Slovencev in faradov v farni cerkvi Marije Vnebovzete. Slovesnost je obsegala še jubilejni banket ter sprejem v šolski dvorani.

Stotiletnica Beneškega Slovenca

V Nemah je obhajal pred nekaj tedni stotiletnico rojstva najstarejši prebivalec dežele Jakum Ceschia. On je tudi edini Furlan, ki se je rodil leta 1863, še takrat, ko je Avstrija vladala nad Benečijo. Videl je torej precej burne zgodovine, ki je šla mimo teh krajev. Učakal je kar tri velike vojne. Stari Jakob pravi, da se mora zahvaliti za tako visoko starost svojemu posebnemu zdravlilu: kozarčku ali dvema pristnega žganja že zgodaj jutraj. Jubilant je imel več kot pol stoletja lastno žganjarno, ki je slovela daleč naokrog.

Uspeh slovenskih drvarjev

V Jugoslavijo so se vrnili drvarji, ki so zastopali svojo državo na mednarodnem tekmovanju drvarjev v Zwisslu v Zahodni Nemčiji. Med 89 tekmovalci iz sedmih držav so jugoslovanski drvarji dosegli šesto, enajsto, štirinajsto, petnajsto, osemnajsto in dvajseto mesto. Na tem mednarodnem tekmovanju so slovenski drvarji letos prvič sodelovali.

bo s svojo navzočnostjo dal poudarek proslavam stoletnice priključitve Furlanije k Italiji. Po obisku v Vidmu bo odšel v Gorico in Trst. V političnih krogih pripisujejo njegovemu obisku v zaporedju, kakor ga omenjamo, pónazoritev zgodovinskih dogodkov: najprej je bila priključena videmska, potem pa še goriška in tržaška pokrajina.

SLOVENŠČINE SE OGIBAJO

Oblasti na Goriškem so pred kratkim nalepile na oglasnih deskah lepake s pozivom voznikom, naj bodo disciplinirani na cesti. Razdelili so tudi letake z enako vsebino. Propagandna tiskovina je napisana v štirih jezikih: italijansko, angleško, francosko in nemško; le v slovenščini je ni. Letake bi morali tiskati tudi v slovenščini, ker je med tujimi gosti, ki obiskujejo Gorico, prav gotovo največ avtomobilistov iz Slovenije, pa tudi iz Koroške in drugod, kjer bivajo Slovenci. In končno bi bilo treba upoštevati tudi to, da so med prebivalci goriške pokrajine vozniki slovenske narodnosti, na katere bi morali nasloviti poziv v njihovem jeziku. Iz tega vidimo, kako daleč narazen o dejanja in besede o ravnanju s slovensko skupnostjo in slovenskim jezikom v Italiji.

Cerkve na pohodu

OB 80-LETNICI EKUMENSKEGA PATRIARHA ATHENAGORE

Druga polovica tega stoletja je za krščanstvo čas preizkušenj pa tudi čas novih možnosti. To se danes odraža predvsem v odnosih med krščanskimi cerkvami. Dolga stoletja te cerkve niso živele samo druga poleg druge, temveč druga proti drugi. Vedno so citirale Kristusovo besedo in prošnjo, »da bi bili vsi eno«, toda krivdo za enotnost, ki je ni bilo, so valile druga na drugo. Treba je bilo bridkih izkušenj in spoznanj, preden je v teh cerkvah dozorelo novo občutje skupnosti in krščanskega občestva, še več pa jih je bilo treba, preden so spoznale, da je treba ob tem, kar ogroža vse, postaviti v ozadje to, kar loči.

Že stoletja je katoliška Cerkev ločena od pravoslavne. Kar sta vedeli druga o drugi, so bili največkrat očitki iz preteklosti; kar sta gojili, so bile zgodovinske zagrenjenosti kot posledice nesrečne zgodovine, polne krivic. In ko so se odražala sredi tega stoletja prva stremeljenja po notranji obnovi pri katoličanih in v pravoslavni Cerkvi, so poskusi, da bi se na zumaj približali drug drugemu, običali že v prvih početkih.

Potem pa sta nastopila dva moža, ki sta prav razumela Kristusovo prošnjo ob njegovem slovesu. Z beneškim patriarhom kardinalom Roncallijem je prevzel vodstvo katoliške Cerkve mož, ki je zaradi svoje večletne dejavnosti kot papeški diplomat v Sofiji in Konstantinoplu bolj poznal bistvo pravoslavnosti, njeno bogastvo in krščansko vsebino kot mnogi drugi pred njim. Tudi Athenagora I., patriarh v Konstantinoplu, je globlje prodril v bistvo tega edinstvenega moža, ki ga je ob začetku njegovega pontifikata pozdravil s svetopisemskimi besedami: »In bil je mož poslan od Boga, ime mu je bilo Janez.«

Mož, ki je bil spregovoril te preroške besede, ekumenski patriarh v Konstantinoplu, praznuje letos svoj 80. rojstni dan. Kakor je deloval papež Janez XXIII. daleč preko meja katoliške Cerkve in je postal upanje za ves krščanski svet, tako presega tudi ugled in delovanje tega patriarha daleč meje pravoslavne sveta.

Athenagora se je rodil v Janini v severozahodni Grčiji 25. marca 1886. Po bogoslovnih študijah je več let pastiral v svojem domačem kraju. Leta 1923 je bil poklican za škofa v Korfu. Leta 1931 je sledil klic v Ameriko, ki se mu je odzval kot grško-pravoslavni nadškof Severne in Južne Amerike s sedežem v New Yorku. Leta 1948 ga je Sveti sinod ekumenskega patriarhata izvolil za naslednika na častitljivi sedež v Konstantinoplu.

Patriarh v Konstantinoplu zavzema častno mesto med vsemi patriarhati, vseh skupaj je pet. Athenagorova osebnost žari v širino pravoslavne Cerkve na slovenskem vzhodu kakor tudi pravoslavne Cerkve na zahodu. Kakšen ugled uživa Konstantinopel pri vseh drugih pravoslavnih Cerkvah, se je pokazalo tudi v tem, kako je patriarh ruske pravoslavne Cerkve sprejel Athenagorovega zastopnika metropolita Melitona. Kakor si patriarhati prizadevajo za neodvisnost in samostojnost, tako velika je pri njih tudi želja po skupnem duhovnem vodstvu v osebi Athenagore.

Zaželena enotnost Cerkve je smoter, ki ga koncil še ni mogel uresničiti, ki se mu pa krščanstvo približuje korak za korakom. Papež Pavel VI. prav v tej smeri dosledno nadaljuje pot svojega prednika Janeza. Za več milijonov ljudi, ki so leta 1964 pred televizijskimi aparati bili priče bratskega objema, skupne molitve papeža in patriarha, je bilo to več kot samo posvetna igra. Bil je dokaz, da se kristjani kljub razdoru, razcepitvi in zidovom bližajo drug drugemu.

Posebno po koncilu bodo morali kristjani zahodnega in vzhodnega sveta nadaljevati to pot, kakor je izjavil dunajski kardinal dr. König. Za to pa se bo moral prizadevati vsak posamezni kristjan in ne samo Cerkve in njene glave. Pri tem pripada Dunaju in Avstriji pomembna naloga, ki mora zagotoviti uspešnejše nadaljevanje te poti pri nas. Nekdaj mogočna in velika Avstrija apostolskih cesarjev je takrat ščitila tudi pravoslavne kristjane na Balkanu. Sedanja majhna in v močeh skrčena Avstrija nima več tistega nekdanjega položaja. Ne more več vplivati in ščititi v isti meri kot prej. Vendar moremo na drug način doprinesiti k miru, k sporazumevanju in zblizanju med vzhodom in zahodom, predvsem med Cerkvami na vzhodu in zahodu.

V tem smislu je dunajski kardinal dr. König poklical v življenje posebno ustanovo »Pro Oriente«, ki ima nalogo poglobiti stike s pravoslavnimi Cerkvami. Na sporedu so zborovanja in tudi drugače si organizacija prizadeva, da bi se Cerkve med seboj bolj spoznale; pravoslavni bogoslovci morejo študirati na Dunaju; razna srečanja naj bi služila najbližjemu smotru, da bi pri skupnih nalogah vsi dejansko sodelovali. Seveda so to samo začetki. Da pa je današnja generacija sploh spoznala škandal krščanstva, in da si tudi prizadeva, da ga odstrani, moramo pripisovati nekaterim velikim možem, resničnim in ponižnim kristjanom. In eden izmed njih je patriarh Athenagora.

Kaj bere sovjetska mladina?

Sodelavci leningrajskega državnega instituta za kulturo so napravili anketo o zanimanju za književnost pri mladih bralcih. Anketirali so 13.000 mladincev, glavna vprašanja pa so bila: ali berete knjige in zakaj jih berete? Katera dela vam najbolj ugajajo: dela predrevolucijskih pisateljev, sovjetskih ali tujih? Ali berete družbenopolitično literaturo, tehnično, prirodoslovno? Katere revije in časopise berete? V katero knjižnico zahajate? Ali potrebujete pomoč pri izbiri knjig?

Anketo so napravili v 22 leningrajskih podjetjih med delavci gradbenih organizacij, konstrukcijskih birojev, med sodelavci znanstveno raziskovalnih institutov in med učenci različnih šol v mestu. Starost anketiranih je bila od 16 do 28 let. Raziskovalci so analizirali tudi 5300 kartonov v knjižnicah in intervjuvali skupno 3000 mladih bralcev. Bralce so razdelili na tri skupine: delavci, inženirji in tehniki ter študentje. Kaj je pokazala anketa?

Skoraj vsi berejo redno

Skoraj vsi anketirani berejo redno. Hodi v knjižnice, knjige kupujejo sami ali pa si jih sposojajo od prijateljev. Nekaj najzanimivejših misli, zakaj beremo: ustvarjanje pogleda na svet, intelektualni razvoj, ustvarjanje kvalitete pravega človeka in tako naprej. Mnogi povezujejo branje zaradi izobraževanja z odmorom in zabavo. Le neznan del mladine bere samo za zabavo. Predstavniki vseh treh skupin berejo družbenopolitične in književnoumetniške časo-

pise Junost, Ogonek, Smena, Krokodil, Maladaja gvardija in Rabotnica.

Študenti in mladi strokovnjaki berejo radi naravoznanstveno literaturo. Več kot polovica jih je pozitivno odgovorila na vprašanje ali berejo družbenopolitične knjige.

Kot je pokazala anketa, bere časopise 97 odstotkov anketiranih, enako delavci, inženirji, tehniki in študenti. Največ bralcev ima Komsomolskaja pravda, na drugem mestu so Izvestija, na tretjem pa leningrajski mladinski list Smena. Anketa je prav tako omogočila razjasnitev odnosa mladine do umetniške literature, pokazala je, katere avtorje imajo mladi bralci najrajši.

Nedosegljivi Tolstoj

Pri vseh treh skupinah anketiranih so najbolj priljubljena dela Leva N. Tolstoja. Nekoliko manjše število bralcev je navedlo ime Puškina. Tretji najpopularnejši pisec med delavsko mladino je bil Čehov. Inženirji, tehniki in študenti so prav tako navedli imeni Puškina in Čehova.

Mnogi anketiranci so napisali, zakaj spoštujejo tega ali onega pisatelja. Pri Tolstoju: »Nedosegljiv po svojem mojstrstvu.« Za Puškina pa so zapisali: »Seveda, Puškin!« — kot da bi s tem podčrtali neomajno priznavanje pesnikove veličine. Mladi intelektualci so pogostejše kot delavci izrekli svoje priznanje Čehovu: »Izreden posluš za razumevanje ljudske duše.«

Med ruskimi klasiki so poleg omenjenih treh popularni še Gogolj, Dostojevski, Kuprin, Lermontov, Nekrasov in Turgenjev.

Med sovjetskimi avtorji je »najbolj priljubljen med priljubljenimi« Šolohov. O njem govorijo približno enako kot o Tolstoju. Vse tri skupine cenijo Gorkega, mladi delavci dajejo prednost Fadjejevu, študenti pa Majakovskemu. V odgovorih inženirjev in tehnikov so pogosto omenjeni Aleksej Tolstoj, Erenburg in Paustovski.

Poezija, znanstvena fantastika, memoari Anketa je pokazala veliko zanimanje mla-

dine za poezijo, zlasti še za mlade pesnike. Kriminalni romani počasi izgubljajo bralce, občutno pa raste zanimanje za znanstveno-fantastično literaturo. Med temi pisci so v ospredju Beljajev, Jefremov in Kazancev.

Veliko je število ljubiteljev memoarske literature. Pri mladih je tudi ogromno zanimanja za tuje književnike, najbolj popularni pa so London, Remarque, Zola in Hemingway.

LETOPIŠ SLOVENSKE AKADEMIJE

Izšla je šestnajsta knjiga Letopisa, katerega izdaja kot svoje letno poročilo Slovenska Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Iz Letopisa povzemamo, da je ta najvišja slovenska kulturna ustanova štela ob koncu leta 1965 sledeče število članov: 2 častna (Tito, Kardelj), 37 rednih članov in 24 dopisnih.

Med lanskim poslovnim letom sta umrla dopisni član profesor Ilija Djuričič in redni član prof. dr. Igor Tavčar. Kot nova redna akademika sta pa bila sprejeta slikar prof. France Mihalič in književnik Vladimir Pavšič — Matej Bor. Za dopisnega člana pa je bil izvoljen v lanskem letu profesor Othmar Kühn, ki predava paleontologijo na dunajski univerzi. Akademija obsega pet razredov, razdeljenih na deset institutov, in tri sekcije. Razredi so: I. za zgodovinske in družbene vede, ki ima osem rednih in osem dopisnih članov; II. razred za filološke in literarne vede s štirimi rednimi in dvema dopisnima članoma; III. razred za matematične, fizikalne in tehnične vede s šestimi rednimi in enim dopisnim članom; IV. razred za prirodoslovne in medicinske vede, ki ima sedem rednih in deset dopisnih članov; V. razred za umetnosti z dvajsetimi rednimi in tremi dopisnimi člani. Po rodu je sedem članov Akademije iz goriškega in tržaškega ozemlja, med temi tudi podpredsednik univ. prof. Anton Kuhelj, in tajnik razreda za umetnosti France Bevk.

V letu 1965 je akademija objavila v tisku dvanajst znanstvenih del v obsegu 3280 strani.

Vodnik po slovenskih arhivih

Slovenski arhivarji so izdali »Vodnik po arhivih Slovenije«. Uredniški odbor so sestavljali dr. Tone Ferenc, Jože Martek in dr. Sergij Vilfan. Knjigo pa je uredil Jože Žontar. Na 616 straneh so zbrani podatki o organizaciji slovenskih arhivov in o bogatem gradivu, ki ga hrani sedem slovenskih arhivskih zavodov. Ti so: državni arhiv Slovenije, zgodovinski arhiv v Celju, mestni arhiv v Kopru, Ljubljani in Piranu, državni arhiv — podružnica v Mariboru, zgodovinski arhiv v Ptuj, nadškofijski arhiv v Ljubljani, škofijski arhiv v Mariboru, posebni arhivi v institutu za narodnostna

vprašanja in še razni drugi arhivi in muzeji. Pri sestavljanju »Vodnika po arhivih Slovenije« je sodelovalo 47 zavodov in je tako ta »Vodnik« že samo v organizacijskem pogledu izreden uspeh. Podobnega dela nima niti marsikateri večji, bogatejši in neodvisni narod. Slovenska arhivistika je dokazala z njim svojo strokovno usposobljenost in visoko znanstveno vrednost — je zapisal poročevalec v nekem slovenskem listu. Vsem raziskovalcem slovenske zgodovine, tudi tujcem — ker vzbujajo nekatere strani slovenske zgodovine tudi pri tujih zgodovinarjih zanimanje — je podarila nepogrešljivo znanstveno pomagalo.

Študij slovenščine v ZDA

Z novim šolskim letom, letos septembra, bodo na Indiana University v Bloomingtonu, Indiana, odprli lektorat za slovenščino. To bo edina univerza v Združenih državah Amerike, kjer bo mogoče študirati slovenski jezik s književnostjo. V teku prihodnjega leta pa nameravajo študijski program še razširiti na več tečajev. Indiana University ima več kot 30.000 rednih študentov in največji oddelek za študij slovanskih jezikov in književnosti v ZDA.

Slovensko stolico na tej univerzi bo vodil profesor Borut Dekleva, ki je slovanske jezike študiral na univerzi Stanford v Kaliforniji. Poučevanje slovenščine pa mu ni novo, saj jo je poučeval že na različnih tečajih in napisal 11 slovenskih učbenikov za Američane.

Predvidevajo, da bo ustanovitev stolice za slovenščino na tej znani ameriški univerzi prispevala tudi k tesnejšemu strokovnemu sodelovanju med ljubljanskim institutom za slovenski jezik in oddelkom za slovanske jezike ljubljanske univerze ter bloomingtonsko univerzo. Rezultati takega sodelovanja bodo kmalu vidni, posebno če bo prišlo do predvidenih medsebojnih gostovanj in izmenjav med strokovnjaki ljubljanske in bloomingtonske univerze.

Študij slovenskega jezika v Združenih državah Amerike bo brez dvoma pritegnil tudi potomce slovenskih izseljencev, ki se vse bolj zanimajo za deželo svojih staršev, za njeno zgodovino, kulturo in jezik.

84. dunajski velesejem

11. — 18. sept. 1966

TEKSTILNO BLAGO IN MODA: Krznarski salon — Lüksuzno blago — Umetna obrt — Razstava športnih izdelkov — Modna revija — Posebna razstava: »Pogrnjena miza« — Kolektivne razstave institutov za razvoj gospodarstva Dolnje Avstrije in Tirolske

POSEBNA RAZSTAVA: Kar lahko napravimo sami (razstavna palača) — Paviljon z iznajdbami (razstavna palača)

TEHNIKA IN INDUSTRIJA: Stroji — Naprave — Orodje — Stavbna razstava — Umetne snovi — Tehnika v gospodinjstvu

KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO: Razstava kmetijskih strojev s predvajanjem — Sejem plemen-ske in vprežne živine: govedo, prašiči, konji — Cvetlična razstava — Živila in naslada — Vinska pokušnja — Posebna razstava: »Ti in gozd«

URADNE KOLEKTIVNE RAZSTAVE 24 DRŽAV IZ EVROPE IN ČEZMORSKIH DEŽEL. Obe razstavišči — velesejnska palača in velesejnski prostor — sta odprti vsak dan od 9. do 19. ure, vinska pokušnja in razstava živil pa do 20. ure. Za obiskovalce velesejnskega izven Dunaja popust na železnicah in avtobusih. Velesejnske legitimacije na razpolago pri vseh deželnih in okrajnih kmetijskih zbornicah (izvemši Tirolsko in Predarlško) ter pri vseh z ustrezno tablo označenih prodajalnah

VOZNI RED

Avtobus Maribor—Celovec in obratno

Že nekaj časa vsak dan vozi jugoslovanski avtobus iz mesta Maribor na Spodnjem Štajerskem v Celovec in nazaj. Odhaja v Celovcu z avtobusne postaje. Vožnja stane 48 šilingov.

Iz Maribora odhaja ob 7.40 in prihaja v Celovec ob 11.10.

Iz Celovca se vrača ob 12.30 in je v Mariboru ob 15.15.

Avtobusi iz Dobrle vesi ob delavnikih

Vsak delavnik odhaja avtobus iz Dobrle vesi proti Sinči vesi ob 6.20, 7.15 in 7.20, proti Velikovcu ob 13.45 in 16.30.

Vsak delavnik razen sobote odhaja proti Miklavčevem ob 16.52, proti Železni Kapli pa ob 13.35 in 18.00.

Proti Pliberku (Globasnici, Šmihelu) odhaja ob delavnikih ob 9.36 in ob 13.35.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO CELOVEC

vabi vse svoje člane in prijatelje na skupni planinski izlet k otvoritvi novega PREŠERNOVEGA DOMA na Stolu v nedeljo, dne 21. avgusta 1966. Za prevoz naj poskrbi vsak sam. Zbirali se bomo med 5.15 in 5.30 na križišču južno od Humberskega mostu čez Dravo (pri gostilni Simandl). Da ne zamudimo otvoritvene slavnosti, se bomo od tam odpeljali točno ob 5.30 ali na Ljubelj ali pa na planino pod Celovško kočo, odkoder bomo peš nadaljevali pot do Prešernovega doma. Ker še ni znano, ali bo dovoljen prestop meje v območju Stola, lahko šele na zbirnem mestu dokončno določimo smer poti, ki je po obeh možnostih približno enako dolga.

Anton Cvetko:

Jubilejno romanje v Turin

(Nadaljevanje)

V Lurdu ali Fatimi se doživi vera, ko človek vidi zaupno molitev, trpljenje bolnikov, ki prosijo zdravja, verno ljudstvo, ki v svoji zbranosti kaže, zakaj se je zbralo na kraju milosti in usmiljenja. Toda v Cottolengovi hiši Božje Previdnosti je živi čudež doživet, otipljiv, dokazan vsak dan, vsako uro. Nad 100 kg samo soli potrebujejo dnevno v kuhinji za toliko ljudi; koliko kruha, koliko vse druge hrane za toliko tisočev ljudi — bolnikov, in vsem tem ni treba niti en dan stradati, vse potrebno jim nič ne manjka. Velika ustanova nima nobene pisarne, ne pošilja nobenih računov, upravitelj hiše je On, ki je rekel: »Ne bodite v skrbeh za življenje, kaj boste jedli ali pili in v kaj se boste oblekli, iščite najprej božje kraljestvo in njegovo pravico in vse to vam bo naravnano.« V tej ustanovi so bolniki vseh bolezni, reveži iz vseh krajev sveta, da se človeku smilijo, ko jih vidi; so brez upanja na ozdravljenje, pa vdani v križu trpljenja.

Ženskih redovnih družb v Cottolengovi hiši je 12, od teh šest strogo kontemplativnih, to je, da so ločene od vsega javnega življenja, tudi od bolnikov. 30 je notranjih zdravnikov, ki so hkrati redovni bratje in

sestre, ki živijo in delajo za trpeče bolnike, poleg teh pa pride dnevno popoldne iz mesta Turina 40 zdravnikov, ki vse popoldne delajo, in to vse brezplačno, po posameznih oddelkih bolnišnic.

Posebna redovna družba sester je, ki delajo v kuhinji, zopet druga, ki samo pere in skrbi za perilo, zopet druga, ki peče kruh za toliko tisočev ljudi, dalje so zopet sestre, ki delajo zdravila. Nekaj pa vsakdo doživi v tej hiši: tisti mir, tisto zadovoljstvo srca, tisto notranje veselje na obrazih, kajti glavna skrb je, da vsakdo živi svoje življenje v čisti vesti. »Če se boste varovali greha,« je rekel sv. Jožef Cottolengo, »potem vam ne bo ničesar manjkalo! Božja banka ne bo nikoli propadla!«

In naši romarji, ki sem jih spremljal in jim razlagal vse, kar nam je v italijanščini govorila sestra, ki nas je vodila, so vse to doživeli, kot doživlja mati trpljenje ob bolnem otroku, ali otrok ob materi. Samo pogled na te reveže v posameznih oddelkih je vzbudil bridko sočutje. Ob koncu našega delnega ogleda — za ogled celotnega Cottolenga bi potrebovali ves dan — sem rekel našim romarjem:

(Dalje prihodnjič)

Kramarjevemu Franciju — idealnemu kulturnemu delavcu — v spomin

(Vinko Zaletel)

(Nadaljevanje in konec)

Druga lepa lastnost Francijeve je bila, da se je vlogo dobro naučil in vaje resno vzel. Dovolj priložnosti sem imel, da sem izkušal, kako se starejši igralci zanašajo na svojo izkušnost, da se ne naučijo vloge do igre ali se jim zdijo vaje nepotrebne. Franci bi imel največ pravice, da bi se zanašal na svojo izkušnost in talent, pa vendar se je vloge kljub pomanjkanju časa in kljub velikosti — saj je imel glavne vloge — kmalu naučil, da so bile vaje zato več vredne in je dal drugim zgled.

Pri vajah je bilo vedno veliko smeha in zabave in Franci sam je zbiral šale, toda ko je bila vaja na odru, tedaj je šlo zares, tedaj je moral biti vsak pripravljen, kdaj pride na oder in če je bilo preveč ropota, tedaj se je razjeklil in zavpil: »Ali vzemimo vajo resno ali pa pojdemo domov!«

Tretja lepa lastnost: bil je skromen, ponižen. Nikoli ga nisem slišal, da bi se ponašal ali hvalil s svojim igranjem, da bi hotel biti nad drugimi igralci ali da bi zaničeval tiste, ki so bili nerodni. Tudi je sprejel vsako vlogo, ki sem mu jo dal, prav nikoli ni bil z vlogo nezadovoljen, večkrat pa je prosil za kakšno manjšo vlogo, ker da se že težko uči — imel je prav v toliko, ker je res imel že leta. Ko sem ga še letos pohvalil, da je dobro režiral in igral mladega grofa Fri-

derika Celjskega v »Veroniki Deseniški«, ni hotel zasluženega priznanja, ampak je rekel: »To je še ostalo od tega, kar ste nas prej vi naučili!«

Res ne morem naštetih vseh iger, kjer je Franci sodeloval, omenim naj le važnejše.

Kot izvrstnega igralca sem ga prvič spoznal v Finžgarjevem »Divjem lovcu«, kjer je igral pogumnega divjega lovca in Majdinega fanta Janeza, kot bi bil rojen za to vlogo, ki naj pokaže značajnega borca za svobodo in pravico. Požrtvovalnega in neustrašenega junaka je igral tudi v Meškovi igri »Henrik, gobavi vitez«. Tako doživeto in pretresljivo je podal ozdravljenje od go-bavosti, da so še meni prišle solze v oči. V srce segajoče je igral ob Marički, poznejši Zali, ubogega, zaničevanega starčka kot »Revček Andrejček«. Sam je rekel, da je bila to njegova najljubša vloga in da bi to rad še enkrat igral. Prav tu se je posebno videlo, kakšno izvirno podobo je znal ustvariti. Župnika v igri »Žrtev spovedne molčečnosti« je igral tako pristno, da mu je tedaj g. župnik rekel, da je zgrešil poklic, ker se je poročil. Težko vlogo je imel kot hudoben Mefisto (Lucifer) v drami »Faust«, ki pa je ena najmočnejših iger. Kot kamen trdega, neusmiljenega in ljubosumnega Hasanaga je igral v »Hasanaginici«, pretresljivi družinski žaloigri. Igrali smo jo 14-krat!

Trikrat v St. Jakobu, gostovali pa smo v Ločah, Svečah, St. Janžu, Celovcu (Kolpingova dvorana), Selah, Šmarjeti, Radišah, Železni Kapli, Dobrli vasi in Šmihelu. Zelo posrečeno je igral Krjavlja v Jurčičevem »Desetem bratu«. Sodeloval je tudi v igrh »Črna žena«, »Podrti križ« in »Vislavina odpoved«, režiral je še spevoigro »Mala pevka«, toda nastopil v njej ni.

Kdor ga je gledal v veseloigrah in burkah, pa ga je imel za rojenega komika. Koliko smeha in veselja nam je pripravil kot bahati in lažnivi Gašper v veseloigri »Gašper gre na božjo pote«, ali kot nadvse originalni Dreta v burki »Lumpacij vagabund«,

Franc Rasinger
v vlogi Mirka v »Miklovi Zali«

(Dalje na 9. strani)

STADLER

Möbel

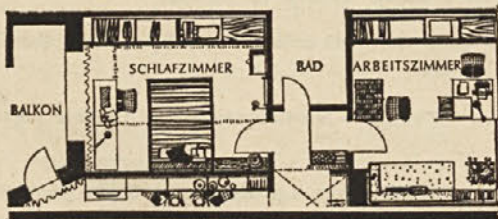
Wenn Sie das BESTE zu günstigen Preisen suchen

Sonderausstellung im eigenen

MESSEPAVILLON

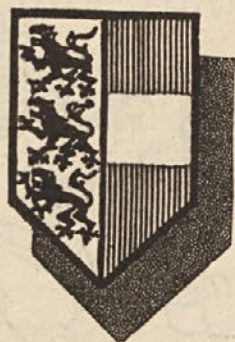
auf der Kärntner Messe Viel Geschmack für wenig Geld

Möbel von STADLER

STADLER

Möbel

Koroški velesejem

AVSTRIJSKI LESNI SEJEM (OD 11. DO 21. AVGUSTA 1966)

1200 razstavljalcev iz 28 držav — Veliko zabavišče —
Znižane cene pri pošti in železnici

CORTINA-CORSAIRE

Sintschnig

KLAGENFURT

Südbahngürtel 8, Tel. 53-20

Obiščite nas med Koroškim velesejemom!
Priporočamo vam posebno še naš novi
Cortina-Corsaire!

Paternioner

Družba Steyer-Daimler-Puch AG vse bolj stremi za tem, da bi prilagodila svojo proizvodnjo traktorjev naraščajočim potrebam gospodarstva. Kot največja avstrijska tovarna traktorjev v zadnjih letih zre podjetje danes na temeljito in uspešno razvojno delo, ki s svojo proizvodnjo ustreza vsem željam in zahtevam domačega in tujega trga.

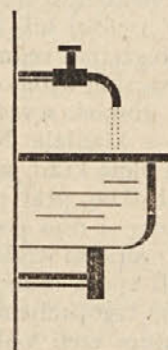
Na Koroškem moramo med prvimi omeniti celovško tovarno poljedelskih strojev pod imenom Valentin Paternioner, ki je uvedla traktor tipa Steyr v domačem gospodarstvu, predvsem pa v koroškem poljedelstvu. In končno se je treba zahvaliti temu podjetju, ki stoji že več kot 60 let v službi koroškega poljedelstva, če je danes traktor Steyr v vseh mogočih izpeljavah in velikostih za vsakega koroškega kmeta jasen pojem.

Na letošnjem koroškem velesejmu firma Paternioner prvič prikazuje tudi najnovejši proizvod traktorja, tip 290, ki je opremljen s štiricilindrskim dizelovim motorjem s 50 konjskimi silami; ta znamka se je razvila iz znanega 45 konjskih sil močnega tipa T 288. Tudi opremo tega traktorja so dopolnili, predvsem se voznikom ne bo treba več bati, da bi padli iz kabine in se poškodovali; kabina bo zavaro-

vala vsak padec in vsako poškodbo pri nesrečah. Mogoče bo tudi priključiti traktorju različne poljedelske naprave. V zvezi s tem naj opozorimo še na to, da je podjetje Steyr-Daimler-Puch AG zgradilo že svoj prvi traktor s pogonom na štiri kolesa, ki bo tudi razstavljen na sejmišču in je posebnega pomena za koroško gozdno gospodarstvo.

Seveda bo trdka Paternioner nudila na velesejmu še vse druge traktorje te vrste, poleg tega pa bo razstavila številne najrazličnejše poljedelske stroje in naprave. Tako bo dobil obiskovalec vpogled v najnovejše razvojno stanje poljedelstva. Bolj ko kdaj koli prej pa mu bo predloženo stremljenje, prizadevanje podjetja, ki hoče stati koroškemu poljedelstvu ob strani kot svetovalec in pomočnik.

Ob teh poljedelskih strojih pa je mogoče videti še razstavo najbolj znanih kurilnih naprav znamke HOVAL, ki so se doslej zelo dobro obnesle. Razstava teh bo nudila bogat izbor teh izdelkov.

Vodovodne
in plinske
napeljave,
sanitarne
naprave,
centralne
kurjave

Pfrimer & Möblacher

KLAGENFURT, Ausstellungsstr. 3
Telefon 22-45 in 45-25

Dobri sadovi pri modernizaciji Konzuma v Špitalu

Pred kratkim je v Špitalu ob Dravi zasedal generalni občni zbor nadzornega odbora za konzumno zadrugo Špital ob Dravi, ki je bil nanovo izvoljen šele pred kratkim. Direktor Baumann je poročal o razvoju poslovanja v zadnjih mesecih. Vsi oddelki so mogli stopnjevati prodajo; poseben uspeh je zabeležila pri tem prodaja sadja in klobas. Iz zadnjega razvoja očitno izstopajo daleč nad povprečjem ležeči dosežki v tistih prodajalnicah, ki so bile v zadnjem času prezidane oziroma modernizirane. Tu se je prodaja stopnjevala do 30 odstotkov, kar je znamenje, da moderna oprema konzumnih prodajalnic ne ustreza samo željam in zahtevam gospodinj, temveč omogoča racionalnejše nakupovanje, če je blago bolje in vidneje razstavljeno.

Ob koncu seje so si obiskovalci ogledali tiste prodajalnice, ki so jih v zadnjem času preuredili. To so bile prodajalne v Ferndorfu, Gmündu in Malti, kakor tudi novo opremljena in razširjena okrepčevalnica v Špitalu. Pri tem je bila deležna s strani funkcionarjev posebne pohvale prodajalna v Ferndorfu, ki razpolaga z novo tekstilno izložbo in prodajalno.

OTVORITEV PRAKSE. Dr. Oskar Lenart, specialist za vratne, nosne in ušesne bolezni, ordinira od 8. avgusta 1966 v Celovcu, Villacherstrasse 4 (zraven mestnega kopališča), I. nadstropje, tel. 39-09. Ordinacija: od ponedeljka do petka od 9. do 12. in od 16. do 18. ure, razen srede popoldne.

Be

NAJLEPŠA KVALITETA · TOČNA DOBAVA · KULANTNE CENE

BUCHDRUCKEREI *Carinthia*

FILIALEN: WIESBADNER STRASSE 6
BAUMBACHPLATZ 1
WOLFSBERG

KÖTSCHACH-MAUTHEN
ST. VEIT a. d. GLAN

TISKARNA
KNJIŽOVEZNICA
IZDELOVANJE
ČRNO-BELIH IN
BARVASTIH KLIŠEJEV
ZALOŽBA
KNJIŽARNA IN PAPIRNICARNA

KLAGENFURT - CELOVEC
VÖLKERMARKTER RING 25
TELEFON 3651, SERIJA

Gradbeno, stavbeno in
galanterijsko kleparstvo
križje cerkvá in stolpov

**Helmut
Grassnegger**

KLEPARSKI MOJSTER
KLAGENFURT - CELOVEC
Villacher Ring 31, tel. 24-90

OBIŠČITE ZNANO GOSTILNO

**„ZUM HEILIGEN
JOSEF“**

KLAGENFURT-CELOVEC
Osterwitzgasse 7

Dobra kuhinja — Izbrane pijače —
Postrežba v slovenskem jeziku
Lastniki: W. in M. Panzenböck in
Josefine Tscharrer

Veletrgovina s tekstilijami se priporoča
Klagenfurt — Celovec, 8. Maistraße

MAX PLACH

Še tole berite!

Nedelja

Večkrat je že naš mali kaplan govoril o vrednotah, a danes mi je spet tako živo segel s svojimi preprostimi besedami do srca, da sem se čudil.

Nadnaravne vrednote v človeku, to je končno vse človeško bogastvo. Pa obenem vsa njegova sreča. Ne vem, kaj nas vabi vedno na površino, v zunanje stvari, v stvarjene, vidne predmete, ko je vendar v božjem življenju v nas naša veličina.

»Iz vsega srca, z vso mislijo, z vsemi močmi.« In to je zapoved.

Kako zares neresno jemljemo prav svojo najvišjo smer!

Menda je bila včasih na gimnaziji organizacija, ki se je s tem bavila. Pa je zaspala. Škoda. Kako rad bi bil član take organizacije: skupaj bi si povedali izkušnje in si dajali korajžo. Sam res ne veš, kje in kako bi začel, da bi delo bilo plodovito.

Torek

Opažam, da moj sošolec Ivo, o katerem nisem nikdar v dnevnik zapisal niti črke, postaja vedno bolj predmet mojega pisanja. Kot da bi šele sedaj začutil dobroto in potrebo takega tovarišstva.

Zmenila sva se dvojce: opozarjala se bova medsebojno na napake in skupaj bova iskala poti, kako pomagati sošolcem do našega gledanja na svet.

Sreda

Dober sosed je boljši kot devet stricov.

V stari slovenski čitanki sem našel ta pregovor. Zanimiv. V mojem primeru — nekoliko prenesen — naravnost odličan.

In drugi: Drevo se naslanja na drevo, človek na človeka.

Petek

Gospod Peter me je opozoril na drugo prijateljstvo. V nekaj besedah mi je prikazal Kristusa kot ideal, ki si ga vsak mlad človek išče, ki ga pa me sreča, ker ne dobi v roke nič, kar bi mu ga prikazalo res živega, prijemljivega. Ali ni sveti Tomaž, ki hoče na belo nedeljo vtakniti prst v Kristusove rane in položiti dlan v njegovo stran, podobno mladine, ki hoče imeti ideal pred seboj konkreten, naravnost otipljiv?

A se ne sreča z njim. Gotovo tudi zato ne, ker si ne vzame časa, da bi se poglobljala v Kristusovo osebo. Kje namreč naj bi se to srečanje s Kristusom zgodilo, če ne le v tišini duše ob premišljevanju njegaja?

Nedelja

Pri deseti maši sem obstal zadaj, pod korom. Očitati si moram, da mi med mašo ni dala miru misel na dekle, ki je stala nekaj korakov pred menoj. Resna, zbrana, tiha, preprosto lepa. Nekaj čudovitega. Ne poznam je, ne vem, kje stanuje. A kako rad bi se pogovarjal z njo. Ko bi vedela, kako samo s svojim naravnim vedenjem v cerkvi vpliva na okolico v smeri proti Bogu.

(Blaž)

ZA MLADINO IN PROSVETO

Pohlevni Slovenci

Že pred leti sem bral tele misli izpod peresa Simona Preprostega:

Hude stvari se gode med našimi ljudmi... Nekaj jih je prav študija vrednih tipov.

Recimo, med nami je naravnost velika večina »vzornih« ljudi. V srednji šoli so bili vedno pridni, pri kongregacijah vedno najbolj mirni, nikdar niti verskih dvomov niso imeli. »Da, gospod, da, gospod, seveda, gospod«, so govorili in se klanjali. Nikdar niso šli prek sosedovega plota krast jabolka. Kadar je kdo kje razbil okno, prav gotovo jih ni bilo zraven. Nikdar si niso polomili ne roke, ne noge, kajti vedno so strašno pazili, da ne bi storili niti enega samega koraka, ki morda gospodom vzgojiteljem ne bi bil všeč. Skratka: iz škatlice vzeti mali gentlemani...

Potem je tak človek zrasel, postal nekaj duševni evnuh. Kadar govorijo v družbi o kakšnem novem problemu, je prav tiho v kotu, ker prav lahko se komu zameri in zameriti se ne sme. Saj bi rad ostal še malo v družbi, pa ima važne opravke. Ti važni opravki so poosebljeni v osebi njegove mlade gospe ali tašče... Človek se ni mogel spremeniti, ostal je copata. Spremenil se je nosilec ukazov in discipline, oni pa so samo predsedali izpod učitelja pod novo oblast.

Zaradi tega tudi figo storimo. Pasivni narod! Se bojimo delavnosti, mislim, kake velike delavnosti, ker se bojimo, da bi se mogli kje kdaj komu zameriti, da bi nam kdo kdaj pozneje mogel očitati, če ga polomi-

mo. Samo Kristus je naredil velike stvari, ne da bi delal napake. Drugih ni! Ampak mi hočemo biti večji, popolnejši od drugih. Strela: usekaj! Danes si se urezal, jutri se ne boš. »Osel gre enkrat na led. Baš to je oslovsko! Modrec ve: včeraj sem pal, jutri bom plesal po njem...«

Saj je res, da smo tudi mi kot masa sami krivi, da vodilni ljudje ne store drznih korakov: kajti kdor se pri nas samo enkrat zmoti, mu ne pozabimo nikoli. Ga je treba »zagati«, to se pravi, uganjati naš narodni politični šport...

Žalostno! Drugod na svetu delajo umetniki, politiki velike napake, in vendar, ko umrejo, vidite, da so storili velikanske stvari. Mi pa hočemo biti perfektni, zagnati se v delo samo, kadar smo nečesa gotovi, in ker nikoli ničesar niso mogli biti in nikdar ne boš popolnoma gotov, gnijemo. Res imamo sami tudi del krivde na sebi, ampak nekdo, ki misli, da je poklican za neko veliko delo, se ima prav malo brigati, kaj o njem govorijo tam v gostilniških kotih...

V senatu USA je neki duhovnik tako molil pred zasedanjem: »Ljubi Bog, ne dopusti, da bi se nam glave preveč vnele, da ne bi storili kakšne neumnosti, pa lepo te prosimo, še manj dopusti, da bi nam noge zmrznile in tako sploh nikamor ne bi prišli...«

Če človek pomisli, da je to bilo pred ameriškim senatom, kaj bi tak mož šele pred nami molil...

Rak, raka, raku...

Grem rake lovit. In sicer rake koščake, rake mehkuže in rake samotarje. Pa tudi raki, rakulje ali rakovice in rakce, račice, račice ali račke. Račilo je sak za račji lov, račina pa račja luknja. Menda imam po vsem tem pravico, da se imenujem rákar, ker pač lovim rake. Seveda ne mislim iti rakom žvižgat, kot bi kdo hotel. To mu povem, da bo rdeč ko kuhan rak, če tako misli. Če bo še sonce stopilo v znamenje raka, bo pa vse skupaj.

Naša kmečka domačija

Na alpskem ozemlju so se ohranile slovenske hiše alpskega tipa, pri tleh zidane, zgoraj lesene in obdane z lesenim hodnikom, pokrite s škodlami. V Cerkljanskem in Loškem pogorju so hiše kljub bogastvu lesa zidane, nekatere prav mogočne, nadstropne, z obilico oken in brez zunanjih hodnikov.

Sredozemska hiša, ki je razširjena po Primorju in delih Krasa, je zgrajena iz rezanega kamna in pokrita s položno streho iz korcev, obloženih s kamni zoper sunke burje.

Po notranjih delih Slovenije prevladuje preprosta, zidana, pobeljena osrednjeslovenska hiša.

V vzhodnih delih jo zamenjuje skromna panonska hišica, pritlična in neznatna, ali nameščena vrh hleva in opremljena z lesenimi stopnicami, ki zunaj hiše drže k vhodnim vratom.

Okna hiš krasi cvetje, z »gankov« gorenjskih hiš se spuščajo nageljni kot slapovi.

Fr. Planina

Kaj je to?

Brez ključka je zaklenjeno,
čez goro je namenjeno;
vsak lahko ve, komu in kam,
kako in kaj, pa eden sam.

ZA NAŠE MALE

Matija Valjavec:

PASTIR

(3. del)

Pa je le nabral suhljadi, nesel v mesto jo naprodaj, za denarje kruha kupil, materi domov ga nesel. Ali spet se mu nameri, da je prišel do pastirjev, ki so tolkli majhno kačo. Tudi kača se mu smili, gre k pastirjem in jim pravi: »Ne morite reve kače, ne morite, mar jo meni dajte!« In pastirci mu rečejo: »Koliko pa daš za kačo?« On odgovori pastirjem: »Kaj vam morem zanjo dati, i, kaj neki? Saj nič nimam!« Al odgovoré pastirji: »Mi zastonj nič ne dajemo, al ne veš, da so Zastónja bogve kdaj že pokopali? Daj nam tisti hlebec kruha, potlej ti pa damo kačo.« Da jim kruh, a kačo vzame pa jo nese proti domu. Al odgovori ga kača in mu reče po človeško: »Ljubi deček, Bog ti plati, da si rešil me pogube in otel pastirjem hudim! Kar te prosim, še mi stori, k materi me moji nesi, v našo hišo, v skalni dular!«

(Se nadaljuje)

Dular = jama, votlina.

UGANKE

Vsi sinovi imajo kapice, samo oče je nimia.

(Zelod in hrast)

En teden je sit,
dva je zvit,
potem se gre skrit.

(Mesece)

Bled je,
pa vendar ni bled.

(Kraj Bled)

Nič zob nima,
pa vendar še železo je.

(Rja)

Je v človeški obleki
pa ni človek.

(Bolha)

Earl Derr Biggers:

21

KITAJČEVA

papiga

»Žal mi je, če nadlegujem, gospod sosed!« je spregovorila nedobrodošla obiskovalka. »Toda ne prihajam na klepet. Prihajam radi... radi tega strašnega dogodka, ki se je zgodil v vaši hiši.« — »Mislite...«

»Mislim umor Louieja Wonga.«

»A tako?...« Ali ni zazvenel njegov glas nekako tako, kakor da bi se oddahnil?

»Da... Seveda!«

»Louie mi je bil ljub in drag — večkrat me je obiskal. In vam je bil tako zvesto vdan! Gotovo ste vse storili, da odkrijete morilca.«

»Gotovo!« je mrzlo zagodel Madden.

»Če je tako, kar sem vam prišla povedat, z umorom kaj v zvezi, naj presodi policija. V soboto pod večer je prišel k meni neki Mc Callum iz New Yorka. Dejal je, da ima bronhijalni katar, moram pa priznati, da nisem na njem našla nikakih znakov take bolezni. Vselil se je v eno mojih hišic — za dalj časa.«

»No, in?«

»Včerašnja nedeljo pozno zvečer — malo prej, preden je bil umorjen ubogi Louie — je zatrobil pred mojo hišo velik avtomobil.

Mc Callum je govoril s šoferjem tega avta in se potem z njim odpeljal — proti vaši farmi. Tedaj sem zadnjikrat videla tega čudnega bolnika. V svoji sobi je pustil potno torbo z obleko, on sam pa je izginil.«

»In vi mislite, da je on umoril Louieja?« je vljudno dvomeč vprašal Madden.

»Nič ne mislim. Vsekakor pa bi bilo treba oblast opozoriti na to. Ker vam je bolj znan potek preiskave, sem vas hotela prositi, da pride tudi to v zapisnik. Mc Callumove stvari so policiji na razpolago, da jih preišče.«

»Dobro!« Madden je vstal. »Bom ukrenil kar je treba. Čeprav, ako vam je kaj do mojega mnenja...«

»Hvala!« se je prijazno nasmejala doktorica. »Nisem upravičena povpraševati vas po vašem mnenju, spoštovani gospod Madden. Kakor vidim, je najin razgovor končan.« Ozrla se je na papigin drog. »Kako pa je kaj Tonyju. Zelo bo pogrešal Louieja.«

»Tony je mrtev,« je robato zagodrnjal Madden.

»Kaj? Tudi Tony?« Osupla je umolknila zdravnica. »Tokratno vaše bivanje tukaj je pa res čudovito,« je rekla počasi. »Pozdravite mi svojo hčerko! Je ni tukaj?«

»Ne — ni je!«

»Škoda — tako srčkano dekle!«

»Ljubezni vi ste! Trenutek, prosim! Moj strežaj vas bo spremil do avta!«

»Ne trudite se!« se je vmešal Bob. »To prevzamem jaz.« Šel je pred njo skozi raz-

svetljeno jedilnico, kjer je čepel Gamble za ogromno knjigo.

Na dvorišču se je doktorica obrnila k Bobu. »Neomajen človek je ta Madden! Trd ko granit! Mislim, da ga Louiejeva smrt ni prav nič pretresla.«

»Tudi jaz se bojim, da ne.«

»No, zanašam se na vas! Če o mojih podatkih ne bo obvestil sodnikov, morate vi poseči vmes!«

Mladenič se je obotavljal. »Rad bi vam nekaj zaupal: storjeno je vse, kar je mogoče, da bi se pojasnil umor. Seveda tega ne dela Madden, temveč nekdo drugi.«

Doktorica je sedla v svoj nerazsvetljeni avto. »Mislim, da razumem. In iz vsega srca vam želim uspeha, dragi fant!«

Eden je prijel njeno roko. »Če bi se več ne videla, vedite, da je bilo najino srečanje zame izredna čast!«

Gledal je, ko je vodila svoj avto zadenski skozi odprte dveri. V izbi je zopet našel Maddena in Gambleja.

»Stara klepetulja!« je godrnjal milijonar.

»Oprostite!« ga je hladno zavrnil Bob Eden. »Ta pogumna žena je s svojima drobnima rokama na svetu storila več dobrega kakor vi z vsem svojim denarjem! Ne pozabite tega!«

»Zato pa še nima pravice, vtikati svoj nos v tuje zadeve.«

Mladenič je že imel na jeziku oster odgovor, pa se je premagal. Ura je kazala tri četrt na devet! Thorna in Eveline Madde-nove pa še vedno ni bilo. Bob je čutil, da

v tej sobi ni prav nič dobrodošel, vendar je ostal — radoveden, kako se bodo dogodki razvijali. Ob desetih se je pobral Gamble v svojo sobo, češ, da puščavski zrak utruja. Pet minut pozneje je priropotal veliki avto na spokojno dvorišče. Bob Eden je pokonci sedel na stolu in njegove oči so švigale od vrat do vrat. Steklena vrata na patij so se odprla. Vstopil je Martin Thorn. Sam. Brez besedice je vrgel klobuk ter se utrujen sedel na stol. Mučen molk.

»Ali ste dobro opravili?« je veselo vprašal Bob.

»Da,« je zamrmral Thorn. Nič drugega. Bob se je dvignil. »Sedaj grem spat.«

V svoji sobi je slišal Gambleja čofotati po vodi v kopalnici, ki je bila med njegovo in profesorjevo sobo. Poslej ne bo več sam v tem koncu. Moral bo biti previdnejši!

Kmalu ko je prižgal luč, se je pojavil med vrati Ah Kim. Bob je položil prst na usta in pokazal na kopalnico. Kitajec je razumel. Šla sta v drugi konec sobe in šepetala.

»No, kje je Evelina?«

Chan je skomizgnil. »Nova skrivnost!«

»Kaj neki je najin prijatelj Thorn počel zadnje štiri ure?«

»Meñda se je ob mesečini vozil po puščavi na sprehod. Preden je odpeljal, je kazal števec dvajset tisoč petsto štiri in štiri-deset kilometrov. Šest kilometrov v mesto, šest nazaj. Ko pa se je voz vrnil, je kazal dvajset tisoč šeststo šest kilometrov.«

»Charlie, vi mislite prav na vse!« mu je občudovaje zašepetal Bob.

P I S A N O B R A N J E

J. B.

KOS KRUHA

Gospodar Grča je odprl oči, še oslepljene od lepih sanj, pa jih spet hitro zaprl, da bi še za trenutek zadržal topli občutek radosti in miru.

»Dobro ste spali! Nekaj lepega se vam je moralo sanjati!« se je oglasila sestra strežnica, ki je že precej časa stala ob njegovi postelji.

»Da, lepe so bile sanje! Bil sem pri nas, doma! Po mejah sem hodil in opazoval božjo letino. Na daleč in široko je dišalo polje po svežem kruhu,« je odgovoril Grča in se oddihoval za vsako besedo.

Vročje je mislil na svoj dom, na gospodarstvo, ki mu je že od mladih nog posvečal svoje življenje. Na svojo zemljo, ki je molče terjala skrb, ljubezen in vdanost. Vse to ji je Grča dajal z zvrhano mero, zemlja pa mu je radodarno odplačevala z bogastvom dobre letine, z redilnim kruhom in zrnjem, ki se je v novi setvi pomnožilo in dajalo zopet kruh.

Vse življenje se je Grča trdno opiral na svojo grudo. Iz tihih juter, iz žgočih popoldnevov in spokojne tišine večernega nebesnega oboka je slišal glas božji in se učil človeške modrosti.

Starosti se ni bal, ker je krepko preživel mlada in moška leta. Nepričakovano in nenadejano pa je prišla bolezen.

»Morate v mesto k operaciji. Tam vas bodo popravili, in spet boste junak,« je tolažil zdravnik bolnika.

Zunaj, v veži, je povedal njegovi ženi, da je stvar resna. »Druge pomoči ni. Bodisi operacija, ki bo morda za nekaj časa pomagala, ali pa dolgo in mučno umiranje.«

Žena je po teh besedah omahnila kakor pod hudim udarcem. Toda bila je kmetica, trda in junaška. V sobo, kjer je ležal bolnik, je stopila vedrega in mirnega obraza.

»Odpeljeva se v mesto. Čemu bi se po nepotrebnem mučil? Veš, kako so lani pomagali šimnu, pa je bil, moj Bog, dosti slabši, kakor ti!« je rekla veselo ter pripravljala perilo in obleko za na pot. Šele proti večeru je šla na vrt, se naslonila na jablano, ihtela in jokala.

»Ana, kje si?« se je oglasilo skozi okno. »Že grem, samo vrata bom zaprla!« je odgovorila, si obrisala oči ter se vrnila v sobo.

Pot v mesto je bila drugekrati vesel dogodek. Oba sta se je veselila. Tokrat Grčeva žena ni bila vesela, ampak moževe oči, ki so neprestano iskale na njenem obrazu, ji niso dopustile, da bi bila žalostna. Te oči! Dolgo so se poslavljalje od sobe, dvorišča in vrta. In ko sta se z ženo slednjič odpeljala z doma, je moral hlapec še dvakrat ustaviti: enkrat nad vasjo, kjer se je Grča razgledal po lokah ob vodi in po gozdu, ki se je razprostiral zadaj za reko; drugič ob polju, ki

je zorano mirno počivalo pod bledim sijem jesenskega sonca.

»Tudi jaz se grem odpočit — kakor til No, poženi, Francè, zbogom!«

* * *

Grči so usta nekoliko vztrepotala. Vse to se je zgodilo pred enim mesecem. Grčo so že operirali. Ždelo se je, da mu je odleglo, oči so se mu privadile gledati na belo steno. Grča si je pod priprtimi vekami slikal svoj dom: vedno bolj redke vrhove drevja, listje, ki je padalo v travo, ožgano od prve slane. Dalje pod okni so že počrnele, kostanj za skednjem bo gotovo kmalu gol. Krompir je pospravljen, samo še repo bo treba pobrati.

»Še dobro, da se je bolezen oglasila na jesen, drugače bi imel glavo polno skrbi!« si je mislil Grča in z nasmehom zakril svojo ljubezen in svoje hrepenenje po domu.

»Precej bi se odpeljal s teboj,« je dejal ženi, ki ga je v nedeljo obiskala in se zvečer spet vračala domov.

»No, molči, molči! Prav kmalu boš zdrav, in potem pojdeva skupaj!« ga je tolažila in z roko, ki ni bila vajena dobrikanja, pobožala po licu.

»Saj res, bom že počakal! Saj nisem otrok!« se je nasmehnil bolnik.

* * *

Grči se je tožilo po domu. V duhu je meril razdaljo med njim in med mestom. Za okni je hitelo življenje velikega mesta. Z vrta ni bilo slišati mehkega šumenja listja niti korakov obiskovalcev. Le zdaj pa zdaj se je otožno oglasil siničin cik-cik. Daleč, veliko ur hodá so ležale Grčeve njive, tihe in dremajoče po poletnem delu. Grča je začutil slabost v vsem telesu. Srce mu je začelo počasneje biti. Z vlažno roko si je obrišal čelo in rekel napol glasno in določno:

»Nič več jih ne bom videl!«

»Kaj bi si želeli?« ga je vprašala sestra strežnica.

Grča jo je pogledal in je ni razumel. Čez nekaj časa je rekel:

»Kos kruha!«

»Kruha? Ne smete ga še jesti. Lepo mlečno zemljico, golobčka in kompot vam bom prinesla!« je ponujala sestra.

»Ne, kos kruha bi rad. Takšnega, kakor ga peče žena. Iz zrnja, iz moke mojih njiv!« je trdovratno prosil bolnik.

»Dobro! Le nikar se ne razburjajte! Vprašala bom zdravnika in prinesla,« je obljubljala sestra.

Grča je zaspal in se v spanju nasmihal. Bil je doma, hodil po mejah na svojem polju, hodil od rana do večera, do noči, ko so

FRANCE Z:

Pravijo ...

Pravijo, da je ljubezen kakor sonce, moč, pomlad, dà, življenje samo.

O, kako verjel bi rad, ko čutiti to bilo bi moji duši dano!

Ljubezen bol je, težka kakor smrt. Ljubezen — krik blodečega v pustinji.

zasvetile že prve zvezde na nebu. Prostrano polje je dišalo, dišalo po tistem najdražjem, brez česar ni življenja: po k r u h u.

»Vidite, izprosila sem za vas kosček, pa niti mesten ni. Dobili smo hlebec od kmečke bolnice. Toda počasi, ne naenkrat!« se je prijazno smehljala sestra in se sklanjala nad Grčo.

Bolnik je iztegnil shujšano roko in koprne vzel kosček kruha. Bil je tenak in bel kakor hostija, in Grča ga je pobožno pritisnil k ustom. Zaprl je oči.

»Ana, ali si tukaj? Ne veš, da sem spet doma? Pohiti, pohiti! Klasje že kar poka. Da spravimo žito v suhem pod streho!«

Pred očmi se je Grči prikazala draga domača pokrajina, večerni zvonovi so spokojno zvonili, in reka je šumela. Zmeraj bliže in čedalje močnejše. Rečna struja je potegnila Grčo s seboj in ga naglo odnašala ...

»Umr! je,« pravi sestra in nežno vzame Grči iz roke kosček kmečkega kruha.

Pijana opica

»Pozor, žival je nevarna, njen ugriz utegne imeti hude posledice!«

To svárilo so prestregli vsi patroljni avtomobili pariške policije. Iz nekega zasebnega živalskega vrta v Parizu je namreč ušel šimpanz Zulu. Lastnik je obvestil policijo, da opica včasih podivja.

Zulu je skakal z veje na vejo na vrtu, ki obdaja predmestno vilo. Starejša gospodinja je telefonično poklicala gasilce. Tčas je Zulu našel skozi odprto okno vhod v dobro založeno shrambo. Gasilce je sprejel s steklenico konjaka. Napravil je nekaj krepkih požirkov, nato pa je pokazal zobe in vrغل steklenico v može, ki so imeli pripravljene vrvi.

Pijana opica bi bržkone razbila vse steklenice s starim vinom in z žganimi pijanci, če ne bi sosed domiselno posegel vmes. Od strani se je približal shrambi in rahlo spustil pred šimpanza medvedka iz cunj. Žival je pobrala medvedka in se ob njem umirila. Nataknil so ji zanko in jo odpeljali v kletko.

obvestilo, da se Louie vrača?«

»Ha, mene nikar ne izprašuj!« Pred njima so se v jutrnjem soncu zasvetile strehe Eldorada. »Poiščiva najprej Holleya. Saj je še dovolj časa. Kajpada moram zaradi videza potovati v Barstow, ker bi utegnil kdo paziti name. Morda pa je medtem Holley poizvedel kaj novega.«

Urednik je sedel za pisalno mizo in pridno delal. »Kako, že navsezgodaj potujete? To pa ne bo brez tehtnega vzroka?«

Bob mu je sporočil, kaj je povedala doktor Whitcomb in kam namrava sam.

»No, to kratko potovanje vas bo razvedrilo!« ga je dražil Holley. »Toda, kako vam je ugajala gospodična Evelina? Najbrž ste jo poznali že prej?«

»Na farmi ni bilo ne duha ne sluha o njej.«

Holley je planil pokonci in začel hoditi po sobi. »Strašno čudno! Saj je prispela snoči točno ob šestih — imam namreč na leto tristo petinšestdeset prostih večerov — pa sem jo mahnil na kolodvor. Tudi Thorn je bil tam. Vitko, čedno dekle je zlezlo iz vlaka, in slišal sem tajnika nagovoriti gospodično Evelino. »Kako je papanu?« je vprašala. »Le vstopite,« je odgovoril Thorn, »vam potem povem o njem. Sam, žal, ni mogel priti po vas!« Odpeljala sta se in jaz sem kajpada mislil, da vam bo mlada dama tam zunaj osladila bivanje!«

(Dalje prihodnjič)

VELETRGOVINA

Friedrich Jungbauer
OHG

CENTRALA:

Klagenfurt,
10.-Oktober Straße 28
Telefon: 57-73, 33-26

PODRUŽNICE:

Villach, telefon 40-81
Völkermarkt, telefon 288

»Thorn se je vozil po čudnih potih, kjer mora biti v tleh mnogo rdeče ilovice.« Kitajec je pokazal kosček gline. »To sem potrgal z voza. Morda ste tu kje blizu videli tako prst?«

»Ena uganka več!« je mrmral Chan.

Bob je prikimal. »Sicer je pa jutri torek. Biseri pridejo, hural Vsaj P. J. Madden misli tako. Jutri ne bo dobro z njim češenj zobati.«

Tiho je potrkalo na vrata na notranjem dvorišču. Charlie je komaj še mogel smukniti nazaj h kaminu ter tam začel brskati, ko je vstopil Madden, proti svoji navadi neobičajno tiho.

»Vi ste ...« je spregovoril Bob.

»Tihol! Orjak je pogledal h kopalnici. Bodite čisto tiho! — Ah Kim, poberi se!«

»Glem, gospod!« Pokorno in urno je izginil Kitajec.

Madden je prislulnil pri vratih v kopalnico in previdno prijel za kljuko. Vdala se je — po prstih je stopil noter, zapahnil vrata v Gamblejevo sobo ter se vrnil, ko je za seboj zaklenil še vrata v kopalnico. »Moram govoriti z vami. Govorite s pridruženim glasom! Končno sem vendarle sam govoril na telefonu z vašim očetom. Sporočil mi je, da bo neki Draycott jutri opoldne prišel z biseri v Barstow.«

»Torej — hm — da, jutri zvečer bo tedaj lahko že tukaj.«

Madden se je nagnil k njemu in govoril s hripavim šepetom: »Ne želim, da bi ta mož prišel na farmo.«

Bob ga je osuplo pogledal. »Dobro, gospod Madden! Bom pa ...«

»Tihol! Ne imenujte mojega imena!«

»Toda po vseh naših pripravah ...«

»Premislil sem si. Sploh nočem prevzeti biserov na farmi. Zato vas prosim, naročite jutri v Barstowu temu Draycottu, naj gre naprej v Pasadeno. Tja pridem v sredo tudi jaz. Okrog poldneva naj čaka pred vrati Garfield National banke v Pasadeni. Tam prevzamem niz ter ga shranim na varnem kraju.«

»Razumem, vi odločate!«

»No dobro! Ah Kim vas jutri zjutraj popelje v mesto, da še dobite vlak v Barstow. Toda ne pozabite: to ostane med nama! Ne črhajte besede nikomur, tudi Gambleju ne. Celo Thorn ne sme vedeti!«

Oprezno po prstih je odšel Madden. Presenečen bolj kakor kdaj prej je Bob nekaj časa strmел predse. »No,« je dejal končno, »to pomeni zopet en dan odloga! Hvaležen sem mu zanj.«

12.

Drugo jutro po zajtrku si je Bob kar moči mirno prižgal cigareto. Vedel je, da milijonar že nepotrepežljivo čaka njegove besede. »Gospod Madden,« je povzel, »danes zjutraj moram po nujnih opravkih v Barstow. Vem, da je neprilčno. Toda, če bi me Ah Kim mogel peljati v mesto, še ujamem vlak ob četrt na enajst.«

V Thornovih sivih očeh se je zbudilo zanimanje. S slabo prikritim zadovoljstvom je

gospodar prikimal mladeniču. »Bomo že naredili. Ah Kim, v pol ure odpelješ gospoda Edena v Eldorado. Si razumel?«

»Vedno več dela,« se je pačil Kitajec, »ko solnce gol gle, delati — delati, dokle solnce ne zaidel! Če labite šofelja za avto, zakaj ne lečete?«

»Kaj pa to pomeni?« je zagrmel Madden.

Ah Kim je skomizgnil z obema ramama. »Doblo, gospod! Peljem.«

Ko je pol ure pozneje Bob sedel v avtu poleg kriminalista in je farma bila že daleč za njima, ga je mali kriminalist vprašujoče pogledal. »Sedaj pa začnete vi dajati ugankel! Barstow je zame čisto nepričakovan!«

Bob se je zasmeljal. »Povelje visokega šefa. Prestreči moram Draycotta, ki prinaša bisere.«

Chan je položil svojo prosto roko na pas ter na ondi shranjeno »neprebavljivo« bre-me. »Ali je Madden že zopet drugače ukrenil?«

Bob mu je povedal sinočnji razgovor. »Vsekakor sva pridobila zopet drugih štirindvajset ur za ta dobri Hu malimali. Ali sploh veste, zakaj nas je snoči obiskala doktor Whitcomb?«

»O, da! Stal sem pri vratih in poslušal.«

»Res? In kaj menite o tem? Morda pa je Louieja zabodel Phil Maydorf in ne Thorn?«

»Maydorf — ali mož v avtu, ki je prišel ponj. Priznam, da me ta neznanec zelo zanima. Kdo je bil? Ali je morda on prinesel

HANS WERNIG

KLAGENFURT, PAULITSCHGASSE (PROSENHOF) UND HL.-GEIST-PLATZ

Traktorje WARCHALOVSKI 20, 25, 30, 38, 42, 50 DIN PS

Mc CORMICK 36, 41, 63, 90 DIN PS

Za spravljane krme kupite že sedaj vaš motorni
kosilnik. Oglejte si v našem skladišču znamke
AEBI, REFORM, AUSTRO-RAPID

in razne stroje

Stojnica: Hala 12 - blok B

Za gospodinjstvo: stanovanjske in gostilniške
štedilnike, pralne stroje, hladilnike in hladilne
naprave za GLOBOKO HLAJENJE

Obiščite našo

posebno razstavo pohištva!

Potem, ko ste si mnogotere stvari ogledali, Vas vabimo v našo

okrepčevalnico

NA ŽARU PEČENE PIŠKE
VROČE KLOBASICE
(hrenovke, prekajene in pečenice)
NAREZKI

GOČ-IZBRANA VINA
GOČ-DESERTNA VINA
GOČ-ESPRESSO
PIVO V STEKLENICAH

**Ljudje današnjega časa
hodijo kupovat v KONSUM**

**60 JAHRE IM DIENSTE DER
KÄRNTNER LANDWIRTSCHAFT**

Wir zeigen in unserer Landmaschinenschau:

Achtung: Den neuen Steyr-Traktor T 290, 50 PS
Steyr-Traktoren der Jubiläumsserie
Landmaschinen und Geräte
HOVAL-Zentralheizungsanlagen
Landmaschinen-Reparaturwerk

**VALENTIN
PATERNIONER**

**Kärntner Messe — Hauptallee
(gegenüber der neuen Großhalle)**

PRODAJA ▷ SKLADIŠČE NADOMESTNIH DELOV

POSLOVANJE ▷ DELAVNICA ZA POPRAVILA

Josef Kirchbaumer

KLAGENFURT, Rosentaler Straße 48, - telefon 23-38

ODVLAČILNA SLUŽBA PODNEVI IN PONOČI: Tel. 23-38 ali 61-51

**JOSEF
KEUSCHNIGG**

Klagenfurt
Heuplatz 6
Tel. 04222 - 2717

SAMEN- UND BLUMENZWIEBEL-GROSSHANDLUNG

Spezialunternehmen für Gemüse- und Blumensamen - Blumenzwiebel - Gras-
samenmischungen - Auslieferung, Vorführung und Kundendienst von JA-
COBSEN-Rasenpflegemaschinen - Sämtliche Gartenbedarfsartikel.

112-seitiger bebildeter Hauptkatalog auf Wunsch gratis -
Postversand und Zustellung.

ZUR **KÄRNTNER MESSE**

besuchen Sie uns auch heuer wieder in der
Messe-Stadthalle, I. Stock

Fachmännische, unverbindliche
Beratung und Planung durch
eigenen Architekten.

Kärntens modernstes
Möbel- und Ausstattungshaus

GROSSE MUSTERRING - MÖBELSCHAU

„Wie richte ich meine Wohnung ein?“

Küchen — Schlafzimmer — Wohnzimmer — Polstermöbel sowie auserlesene Möbel aus
den nordischen Staaten in formvollendetem Stil!

SCHÖNSTER MÖBELKATALOG ÖSTERREICHS 1966/67!

MÖBEL- UND AUSSTATTUNGSHAUS

Sepp Schöffmann

9300 ST. VEIT / GLAN · BAHNHOFSTRASSE 19 · TELEFON 2208

So billig

NUR BEI

SAMONIG

Damen-Perlon-Unterkleider
mit schöner Spitze
bei SAMONIG nur S

29.80

Damen-Maco-Hosen
Kurzbein
bei SAMONIG nur S

9.80

Damen-Wäsche-Garnitur
Hemd und Hose
bei SAMONIG nur S

29.80

Frauen-Nachthemden
aus geblümtem Wäschevitra
bei SAMONIG nur S

39.80

Damen-Halb-Unterröcke
aus Batist
bei SAMONIG nur S

19.80

Damen-Spitzen-Strumpfhose
bei SAMONIG nur S

49.—

Damen-Badeanzüge
Neueste Modelle 1966, Marken-
erzeugnisse, tief reduziert

Damen-Maco-Hemden
mit schöner Spitzenverzierung
bei SAMONIG nur S

16.90

Damen-Slip-Hosen
aus Ripptrikot, fehlerfrei
bei SAMONIG nur S

7.90

Damen-Blusen
in Modefarben, alle Größen
bei SAMONIG nur S

18.90

Damen-Schoßen
aus modernem Sportstoff
bei SAMONIG nur S

69.80

Damen-Perlon-Steppschlafröcke
bei SAMONIG nur S

79.—

Frauen-Blusen
aus gutem gemusterten Baumwoll-
stoff bei SAMONIG nur S

25.90

Damen-Rollkragen-Pulli
aus Orlon pflegeleicht
bei SAMONIG nur S

39.80

Frauen-Kleider
bei SAMONIG ab S

59.80

Damen-Baumwoll-Pulli
bei SAMONIG nur S

25.90

Damen-Trevira-Röcke
auf Seide gefüttert
bei SAMONIG nur S

89.—

Damen-Lambswoll-Pulli
bei SAMONIG nur S

79.—

Herren-Sporthemden
bei SAMONIG nur S

39.—

Herren-Sportstrümpfe
reine Baumwolle
bei SAMONIG nur S

13.90

Herren-Hemden
aus einfarbigem Frenche
bei SAMONIG nur S

29.—

Herren-Badekombination
Strandhemd und Bade-Short,
innen mit Perlonslip
bei SAMONIG nur S

119.—

Herren-Shetland-Pullover
bei SAMONIG nur S

98.—

Herren-Socketts
bei SAMONIG nur S

1.90

Herren-Kräusel-Badehosen
bei SAMONIG nur S

29.80

Herren-Mode-St. Tropez-Leibchen
bei SAMONIG nur S

39.—

Herren-Kräusel-Socketts
gut dehnbar und sehr haltbar,
bei SAMONIG nur S

9.80

Herren-Perlonthemden
mit Kurzarm
bei SAMONIG nur S

59.—

Herren-Netzleibchen
reine Baumwollware
bei SAMONIG nur S

16.80

Herren-Leibchen
Ripp-Trikot
bei SAMONIG nur S

9.80

Herren-Netz-Slip
bei SAMONIG nur S

9.80

Perlontücher
in allen Modefarben
bei SAMONIG nur S

5.90

Frauen-Zephir-Schürzen
normale Durchschnittsgröße
bei SAMONIG nur S

15.90

Frauen-Kleiderschürzen
aus farbechtem Baumwolldruck
bei SAMONIG nur S

35.—

Servierschürzen
nette Fason
bei SAMONIG nur S

12.90

Rhodia-Mode-Tücher
in neuesten Mustern
bei SAMONIG nur S

14.90

Mädchen-Batist-Blusen
bei SAMONIG nur S

24.—

Kinder-Trikot-Hosen
bei SAMONIG nur S

6.90

Knaben-Badehosen
bei SAMONIG ab S

12.70

Mädchen-Kleider
bei SAMONIG nur S

29.80

Knaben-Sporthemden
bei SAMONIG nur S

19.80

Kinder-Rollkragen-Pulli
aus Maco-Garn
bei SAMONIG ab S

26.90

Kinder-Helanca-Hosen
Beste Qualität, mit Steg
bei SAMONIG ab S

45.90

Knaben-Woll-Pullover
bei SAMONIG ab S

47.30

Knaben-Slip
Baumwolle
bei SAMONIG nur S

7.90

Kinder-Sportleibchen
rein Maco
bei SAMONIG nur S

9.80

Kinder-Trainingshosen
bei SAMONIG nur S

19.80

Perlonstrümpfe
nahtlos bei SAMONIG nur ... S

5.60

Damen-Kräuselstrümpfe
bei SAMONIG nur S

9.80

Perlon-Strümpfe
Laufmaschensicher, nahtlos
bei SAMONIG nur S

11.90

Perlon-Strümpfe
mit Naht
bei SAMONIG nur S

4.80

Damen-Gummi-Schlüpfer
ca 30 cm breit 14, 90, ca 12 cm breit
bei SAMONIG nur S

9.50

BH, einmaliger Sonderpreis!
bei SAMONIG nur S

6.90

Peerlon-B. H.
mit schöner Spitze, einmalig
Paßform
bei SAMONIG nur S

18.90

Damen-X-Zug-Schlüpfer
bei SAMONIG nur S

19.80

Mieder-Höschchen
aus Lycra, Markenware
bei SAMONIG nur S

55.—

Frotté-Handtücher
Strapaz-Ware, reine Baumwolle
bei SAMONIG nur S

8.50

Geschirrtücher
Halbleinen, gesäumt
bei SAMONIG nur S

5.60

Schaft-Damast-Schlüpfer
120 x 180, Markenware
bei SAMONIG nur S

79.80

Polsterbezüge
Schaft-Damast, 60 x 80 cm
bei SAMONIG nur S

23.70

Leintücher
reine Baumwolle
bei SAMONIG nur S

39.80

Damast-Tischtücher
130 x 130
bei SAMONIG nur S

29.80

Damast-Servietten
58 x 58
bei SAMONIG nur S

6.90

Garten-Tischtücher
farbecht
bei SAMONIG nur S

15.90

Schaft-Damast-Schlüpfer
130 x 190, kochecht
bei SAMONIG nur S

89.80

Schaft-Damast-Polsterbezug
60 x 80, kochecht
bei SAMONIG nur S

24.60

Nylon-Tischdecke
130 x 130
bei SAMONIG nur S

7.90

Also erst zu Samonig

VILLACH am SAMONIG-ECK

Kramarjevemu Franceju — v spomin

(Nadaljevanje s 4. strani)

Igral pa je v misteriju na prostem na župnijskem dvorišču, kjer je tudi pozneje igral Mirka, božjo dekle Smrt v »Slehniku« (Jedermann). Ko je izrekel trdo, ostro, kot bi z nožem zabodel: »Jaz sem smrt!« — tedaj smo se stresli od groze. Potem je govoril slovesno pa udarjajoče: »Mogočni Stvarnik, tvoj Gospod, poslal me je pote na pot. Nenadoma, zato sem tu!« In ko ga Slehniki vpraša, kaj to pomeni, mu smrt pove: »To je ukaz: za tvoj račun prišel je čas!«

In to, kar je tedaj igral, se je sedaj nad njim zgodilo: v največji tragediji življenja, na tisti ponedeljek, sv. Jakoba dan, ko je božja dekla Smrt sama prišla ponj. Nenadoma. Tudi njemu je rekla: »Tak je ukaz: za tvoj račun prišel je čas!« Pri takem ukazu se ne splača vpraševati, zakaj, čemu oditi sredi najlepših let, sredi načrtov in upanj, v največji aktivnosti in ko bi ga najbolj potrebovali, ampak edino: biti pripravljen. In sedaj nam bolj pretresljivo kot pri igri kliče iz groba: Slehniki, vsakdo, jaz in ti, Jedermann! Bodi pripravljen! Nenadoma! Zlasti pa bodi pripravljen na cesti, največjem morišču sedanjega časa!

„Te sanje — vaš dom“: STADLER na velesejmu

Letošnja Stadlerjeva razstava na celovškem velesejmu stoji pod oznako: „Te sanje — vaš dom.“ Sejmska palača je deljena na dva dela; od teh je prvi prostor razdeljen na šest docela opremljenih prostorov, kjer bomo našli na razno pohištvo. Oglejati si bomo mogli holandsko jedilnico iz dobovega lesa, dansko jedilnico, vse nadrobno ročno delo; spalnico posebnega okusa iz belega brezovega lesa; ta zelo praktični program za spalnice nudi veliko možnosti sprememb, tako da je pohištvo možno prilagoditi vsakemu prostoru in soba kljub temu še ohrani osebno noto. Posebno učinkuje še intimna osvetlitev.

Nadalje bomo videli švedsko dekliško sobo v beli barvi, ki je censo nad vse ugodna; sobo imenujejo „romantica“ in trdijo, da ime vsekakor odzvanja nežnim igrivim oblikam in izredno očarljivim linijam. Poleg tega bomo našli na staronemško opremo stanovanjske sobe s krasno špansko omaro. Po vsej Avstriji znani kuhinji REGINA je posvečen poseben prostor; letošnja razstava bo pokazala marsikatero spremembo, izboljšavo in naprednost. S po-

sedaj Francijevo telo počiva na božji njivi šentjakobski ob cerkvi, kjer so se včasih rožanski kmetje borili proti Turkom in umirali, ob Janežih in Zwitterjih, ki so toliko storili za slovensko besedo, ob župniku Treiberju, katerega pesem »Njav čez izaro« je tolikokrat in tako navdušeno prepeval, ob svojem očetu, ob sosedu prijatelju Štikrovem ateju, ob Strdenovem Jožiju, s katerim sta večkrat skupaj igrala.

Ob slovesu na tej božji njivi mu je njegova Marička pri »Revčku Andrejčku« in njegova zadnja Zala v »Miklovi Zali« vrgla v grob naš domači pušljec: nagelj, roženkraut in rožmarin. Znamenja so vsega tistega, kar je cvetelo tudi v Francijevem srcu: vere in zaupanja v naše življenje in bodočnost — če bomo vse moči žrtvovali —, ljubezni in zvestobe do svoje družine, do far-nega občestva, do svoje materine govorice, katero je on olepšano v igri in petju posredoval neštetim rojakom, in do svojega naroda.

Franci, dragi Franci! Bog ti poplačaj vse, kar si storil za dom in za naše versko, kulturno in narodno življenje, zlasti pa za tvoje dobro srce!

sebnost kuhinjskega pohištva bo podjetje Stadler ponazorilo možnosti, kako to pohištvo lahko porabimo; saj je nešteto načinov, kako ga razporedimo. Ne imenujemo zastoj te kuhinje „Königin der Küchen“ — kraljico vseh kuhinj.

Posebno zanimiv je novi vzorec kuhinje Resopal, katere pročelje nosi vse znake moderne stanovanjske sobe v današnjem slogu.

V drugi polovici paviljona pa prikazujejo v nad-dimenzionalni, orjaški obliki mednarodno znano in po vsem svetu zaželeno steno CADO v štirih vrstah lesa: dob, teak, palisander in oreh. Uporabne možnosti teh sten so tako obširne, da je mogoče dati sleherni hiši poseben in osebni značaj. Tudi sobna oprema je okusna in njene cene so vzdržne, in vsakomur omogočijo nabavo tega pohištva.

Tako letošnja razstava pohištva Stadler daleč pre-sega prejšnje. S tem pa hoče priznana trdka dokazati svoje znanje in vprašanih pohištva. Saj gre slednjič za to, da so kupci zadovoljni in da imajo zaupanje do strokovne trgovine.

NAŠ TEDNIK-KRONIKA

Izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave in oglašnega oddelka 26-69. — Telefon uredništva: 43-58. Naročnina znaša mesečno 7.— šil., letno 80.— šil. Za Italijo 2800.— lir, za Nemčijo 20.— DM, za Francijo 22.— ffr., za Belgijo 250.— bfr., za Švico 20.— šfr., za Anglijo 2.— f. sterl., za U.S.A. in ostale države 6.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Janko Tolmajer, Radiše, p. Zrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.

NEVIDNA OČALA

Pomerjava z najmodernejšimi instru-
mentni, po zdravniškem predpisu

Optik

Karl Sekerka

Klagenfurt — Celovec
10.-Oktober-Straße
(Prosenhof)

Letna razprodaja od 13.8. do 3.9.1966

Posebno ugodno:

■ športne srajce z ovratnikom na zunaj, temni in svetli vzorci

- s kratkimi rokavi od š. 39.-

- z dolgimi rokavi od š. 59.-

Textil Janesch

DAS HAUS DER GUTEN QUALITÄT

Klagenfurt-Celovec, Feldmarschall Conradplatz 1

Tel. 71-4-41

ÖDK

ÖSTERREICHISCHE DRAUKRAFTWERKE

AKTIENGESELLSCHAFT KLAGENFURT

ZEIGT

- Kraftwerk Feistritz i. R. wächst
- Kraftwerksbau u. Wirtschaft
- Die Draukette
- Gößüberleitung
- ÖDK baut in Bagdad
- Das Maltakraftwerksprojekt
- Reißbeck: Sport u. Erholung

IM

ÖDK-MESSEPAVILLON

KOROŠKI VELESEJEM ■ LASTNI PAVILJON NA SEJMIŠČU
DESNO OD VHODA ST. RUPRECHTER STRASSE

Veletrgovina in nadrobna prodaja železja in vsakovrstne železnine

Vinz. Zwick

VELETRGOVINA Z ŽELEZNINO ■ KLAGENFURT - CELOVEC

SKLADIŠČE: Südbahngürtel 10, telefon 42-60

TRGOVINA NA DROBNO: Alter Platz 29, telefon 29-86

STROKOVNA TRGOVINA ZA HOTELSKE IN GOSPODINJSKE STROJE:
Alter Platz 17, telefon 38-53

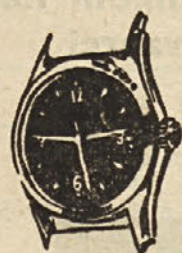
Daljnopis (teleprinter) 94/408

■ V paviljonu na sejmišču vam pokažemo:

PEČI — ŠTEDILNIKE — ELEKTRICNE ŠTEDILNIKE — PRALNE STROJE —
HLADILNIKE

■ Nudimo vam:

ŽELEZO — PLOČEVINO — CEVI — CEVI IZ UMETNE MASE — KOVINE —
ŽIGNIKE — ŽIGO — ORODJE — OKOVJE — GOSPODINJSKE IN KUHINJSKE
STROJE itd.

Ure in nakit dobite najbolj ugodno
pri

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschgasse 9

*Popravila izvršim takoj in solidno, kupujem in zamenjam zlato
za srebro (tudi strto zlato).*

„Vaši obleki elegantno torbico“

V STROKOVNI TRGOVINI
za torbe in za kovčke

Mühlbacher

Klagenfurt-Celovec, Rainerhof, tel. 50-45

VELIKA IZBIRA PERILA IN BLAGA UGODNE CENE

PRI L. MAURER

KLAGENFURT, ALTER PLATZ 35

Novo industrijsko podjetje na Koroškem

V vsej tišini je nastalo novo industrijsko podjetje, ki leži na zvezni cesti 17 v Glandorfu, levo preden pridemo v Celovec. Podjetje proizvaja na racionalen način okrasne plošče ter plošče Fundopal, dva znana izdelka trdke Funder. Za podlago služijo pri tem razne surovine; v eni poti kuhajo umetno smolo, impregnirajo papir in stiskajo plošče, jih sortirajo in prirezujejo. Razsežno in zelo prikupno halo so povezali s prodorom pod zvezno cesto s tovarno Funder, ki leži na drugem kraju ceste.

Plošče Fundopal so tako močno šle v prodajo, da v Funderjevi tovarni kratkoma ni bilo več mogoče dohitevati potreb in povpraševanja niti v najmanjšem obsegu. Moderno pohištvo je narejeno iz tega zanimivega materiala, ki je dostopen v 60 različnih vzorcih. Zato so te plošče imenovali tudi že »pika na i pri pohištvu«. Za robne pohištva so se poslužili posebne folije pod istim imenom Fundopal, ki je pravzaprav tako v vseh vzorcih na razpolago.

Glavna tovarna Funder je postala letos znana zaradi svoje »švedske stene«. Če pomislimo na vsestransko uporabnost teh sten, na izvrstno obliko, prikupno zunanost in trajnost, razumemo tudi, zakaj plošče tega kova tako uspevajo.

Tudi na letošnjem celovškem velesejmu 1966 bo obiskovalec iznenaden. Nova razstava zanimivega pohištva bo naredila nanj močan vtis. Videl bo potrjeno mnenje: »Um auszustatten, nimm Funderplatten.« Kadar si opremljaš sobe, ne pozabi na plošče Funder!

EIN GEWINN FÜR SIE . . . !

Ein neuer STEYR-FIAT — ein Wagen für höchste Ansprüche!

- Längste Lebensdauer und geringste Reparaturanfälligkeit
- 1 Jahr Garantie auf Material und Arbeit • Service in jedem größeren Ort Europas • Größte Motorleistungen (Kraftreserven • Spitzenwerte der Beschleunigung und Bergfreudigkeit
- modernste Bremsen (meist Scheibenbremsen) • 4 Gänge
- 4 Türen (außer 600 D u. 850) • überkomplette Ausstattung
- Formschönheit • Bodenfreiheit und Anpassung an schwierigstes Gelände • Preisgünstigkeit, geringe Ersatzteilkosten •

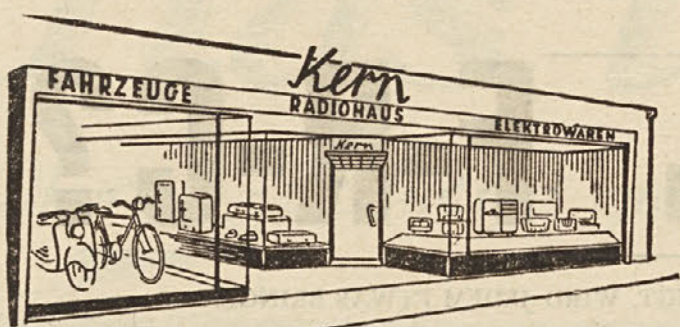
. . . und die ideale Fiat Straßenlage!

Eine unverbindliche Probefahrt überzeugt auch Sie — viele Modelle für jeden Zweck stehen bereit.

DER ÜBERAUS GÜNSTIGE STEYR-WERKS-
KREDIT OHNE VERSICHERUNGSZWANG
ERLEICHTERT IHNEN DIE ANSCHAFFUNG

Steyr — Fiat
Vertretung für Kärnten
Thomas Bohrer
Klagenfurt, August-Jakschstr. 44

40 let RADIO KERN

Velika izbira televizijskih in radijskih sprejemnikov, električnih, gramofonskih aparatov, lastna popravilnica.

Nudimo vam ogromno izbiro!

Letos ne razstavljamo na koroškem velesejmu.

Obiščite nas v naši veletrgovini!

Gummi - Berger

Dežni plašči • Razni predmeti iz gumija in umetnih snovi • Namizni prti iz plastike • Zaves • Kopalne potrebščine in za camping • Igrače

Klagenfurt - Celovec, Kardinalplatz 11 in 10.-Oktober-Str. 11, tel. štev. obeh 45-23
Villach - Beljak, Gerbergasse 4, telefon 69-98

HANS KREUTZ
Klagenfurt
St. Ruprechter Straße 10

Radijska strokovna trgovina za vsakogar

Vam nudi vse aparate za dom in gospodinjstvo, radijske in televizijske aparate in druge elektroaparate ter električni material.

Lastna popravilnica!

Karl Pötscher

konjski mesar

KLAGENFURT — CELOVEC
Pischeldorfer Straße 12, tel. 55-22
PREVZEMAMO TUDI ZAVAROVANE KONJE
Kupujemo po najvišji dnevni ceni.
Če je sila, koljemo tudi ponoči.

Für Urlaub Sommermäntel in großer Auswahl im Mantelgeschäft **F. TARMANN**

Klagenfurt, Völkermarkterstraße 16 Telefon 52-76

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašujejo v našem listu!

Eduard

KATZ

KLAGENFURT,

Weidmannsdorf, Siebenhügelstraße 75
nudi najboljše, vedno sveže pecivo.

Leitgel und Qualität

die beiden gehören zusammen

Leitgel

Das Gütezeichen wurde

NOVOCOLOR

einem Spitzenprodukt der
Leitgel Werke zuerkannt.

Meso in mesne izdelke odlične kakovosti vam nudi

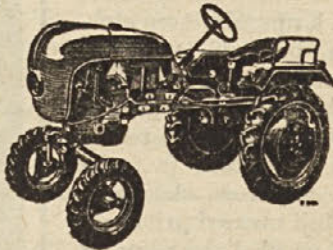
mesar
in prekajevalec

Rudolf SABLATNIK

KLAGENFURT — CELOVEC
Siebenhügelstraße 81 — telefon 49-36

Ostanite zvesti naročniki

„Našega tednika-Kronike!“

Najnovejše kmetijske stroje, štedilnike, pralne stroje, šivalne stroje, radio aparate, motorna kolesa vseh vrst, vse gospodinjske potrebščine ugodno in na obroke pri

Johan Lomšek

Št. Lipš, Tihoja 2, P. Dobrla ves - Eberndorf, Telefon 04237 246

Karl

Prinčič

trgovina s sadjem
in zelenjavo

KLAGENFURT — CELOVEC
Wiesbadner Straße (Hl.-Geist-Platz)

Strokovna trgovina za umetne cvetlice, mirte in damske klobuke

Prinčič

KLAGENFURT, Alter Platz 34

• TALNE OBLOGE
• TAPETE
• ŽALUZIJE - PREPROGE

N E D E L K O

Klagenfurt, S.-Mai-Straße 11
Tel. 30-87

ADOLF CAMPIDELL

SLIKAR — ZLATAR — KIPAR

Prevzamem VSA POPRAVILA CERKVA

Predelava OKROGLIH TABERNAKLJEV

Feistritz an der Drau — Kärnten — Telefon 04245-248

WAS BEDEUTEN DIE BUCHSTABEN

F-R-C?

Unter diesem Motto findet in der großen, eigenen Messhalle der Möbelfabrik Fercher & Cie. das diesjährige Messe-Preis-schreiben statt. Begehrten Gewinne, wie ein komplettes Schlafzimmer, einschließlich Bettwaren und Teppich, ein Wohnzimmerschrank, eine Kredenz, Textilien und sechs Besichtigungsreisen winken den Teilnehmern und Besuchern der F.R.C.-Möbelausstellung.

AUCH HEUER WIEDER

hat sich die heimische Möbelfabrik Fercher & Cie., Villach, in der eigenen Messhalle 11, neben der Feuerwache, etabliert und auch heuer ist es für die Messebesucher wieder so bequem, sich nicht von vielen Möbelstücken verschiedener Erzeugnisse verwirren zu lassen, sondern heimische Qualitätsmöbel eines einzigen Unternehmens in Augenschein zu nehmen. Erfahrungsgemäß läßt man sich leicht durch die zusammengewürfelte Ausstellung von einander gänzlich verschiedenartigen Möbelstücken ablenken und verliert dann die Urteilsfähigkeit.

IN DER F.R.C.-MÖBELSCHAU

kann man sich unbeeinflusst einen Gesamteindruck von der Leistungsstärke einer der modernsten Möbelfabriken Österreichs machen. Die imposante Ausstellung beweist wieder einmal mehr die Tatsache, daß F.R.C.-Möbel im Reigen österreichischer Qualitätserzeugnisse ein gewichtiges Wort mitzureden haben.

AUS EIGENER ERZEUGUNG

zeigt Fercher & Cie. ein Möbelprogramm, das sowohl Anhängern konservativer Stilarten als auch Interessenten mit ausgefallenen Wünschen entgegenkommt. Es ist auffallend, daß sich auch in der Möbelbranche bestimmte Modereichtungen durchzusetzen beginnen, die vor allem junge Eheleute bevorzugen. Nur ein großes Unternehmen ist imstande, solche Modelle zu zeigen.

DIE HEUTIGE WOHNKULTUR

wird schließlich auch von anderen europäischen Ländern beeinflusst und befruchtet so die bei uns vorherrschende Tradition sehr vorteilhaft. Es ist reizvoll zu sehen, wie sich diese Formgebung doch von den konventionellen Möbelmodellen unterscheidet. Junge Leute werden sicher davon begeistert sein!

WER VIELES BRINGT, WIRD JEDEM ETWAS BRINGEN —

dieses geflügelte Wort trifft in der F.R.C.-Möbelschau wahrhaft zu. Eine Reihe neuer Kreationen im Erzeugungsprogramm, die in den übrigen Bundesländern schon bei der Wiener Messe einen ausgezeichneten Anklang gefunden haben, kennzeichnen die heurige F.R.C.-Möbelschau. Schlafzimmer, Wohnzimmer, »Regina«-Küchen und eine Serie formschöner Einzelmöbel und Polstermöbel vermitteln dem Besucher den Eindruck, daß hier wirkliche Auswahl vorhanden ist. Alle diese Modelle werden übrigens auch in allen F.R.C.-Möbelhäusern Kärntens gezeigt, um auch jenen Bevölkerungskreisen, die die Messe nicht besuchen können, Gelegenheit zur Besichtigung zu geben. Wie wir in Erfahrung bringen konnten, ist der Bau des modernsten und größten F.R.C.-Möbelhauses am Bahnhofplatz in Villach in vollem Gang.

FÜR DIE WINTERSAISON 1966/67

kann die F.R.C.-Möbelfabrik bereits mit einem Fremdenzimmermodell aufwarten. Die Entwicklung der Wintersaison in Kärnten hat erfreulicherweise einen solchen Aufschwung genommen, daß für die kommenden Wintermonate mit einer weiteren Steigerung gerechnet werden kann. Rechtzeitige Orientierung und Fixierung des Bedarfs an Fremdenzimmern ist für die Gastbetriebe und Privatzimmervermieter nur vorteilhaft. Erwähnt soll dabei werden, daß die F.R.C.-Möbelfabrik für die Sommersaison 1500 Fremdenzimmer (das sind rund 2800 Betten) aus eigener Erzeugung allein in Kärnten und Osttirol geliefert hat. Ein überzeugender Beweis für die Leistungsfähigkeit und Beliebtheit von F.R.C.-Mobeln läßt sich wohl schwer erbringen!

TEXTIL-JANESCH,

das Haus der guten Qualität, ist auch heuer wieder traditionsgemäß mit der textilen Ausstattung vertreten. Bettwäsche und Vorhänge — alles in einem Haus in der bekannten Qualität und Großauswahl. Moderne Vorhänge werden bei Textil-Janesch in der eigenen Werkstatt genäht und fertig geliefert. Zum guten Möbelstück die qualitätsvolle Ausstattung — das macht eine Wohnung erst zum gemütlichen Heim!

Den Messebesuchern kann nur empfohlen werden, die F.R.C.-Möbelschau zu bevorzugen. Wer Interesse an Formschönheit, Güte und Preiswürdigkeit hat, wird bei Fercher & Cie. auf seine Rechnung kommen...

Posebna razstava Koroških elektrarn

Vsakdo izmed nas se danes prišteva k uporabnikom električnega toka in njegovih ugodnosti. Ne moremo si zamisliti hiše ali podjetja brez njega. Da se moremo poslužiti teh ugodnosti, je treba mnogo naporov elektrarn. Na letošnji razstavi prikazuje KELAG pregled elektrarn, ki jih je postavila v zadnjem času. V skupini gorovja Goldberg v Visokih Turah nastaja cela skupina elektrarn, ki skupno dosežejo 256.000 kilowatov, njen letni dohodek pa je 358 mil. kilovatnih ur.

Za Goldberg so se elektrarne zanimalo že pred desetletji, kraj Fragant pa so začele odkrivati šele maja 1928. Nastalo je po posebnem načrtu nekaj elektrarn, ki so se jim posebno po temeljitih poskusih iz leta 1952 pridruževale stalno nove.

Prva elektrarna v sklopu novega projekta Fragant je nastala v Gößnitzu an der Möll, ki je začela delovati julija 1965. Septembra istega leta je bila v času poplavl močno poškodovana. Nekaj tednov pozneje pa so se turbine zopet vrtele in dovajale tok predvsem za gradnjo nadaljnjih stopenj tega projekta.

Začetno stopnjo elektrarne Außerfragant so pričeli graditi pozimi leta 1964. Vodo dobiva iz potokov Veliki in Mali Fragant, ki služi tudi elektrarnam v Haselsteinu in drugin.

Elektrarna Innerfragant sestoji iz dveh delov, iz Ošeniškega jezera in planine Wurten. Odsek planina Wurten sestoji iz vodnega zbiralnika s sedem milijoni kub. metrov vode iz potoka Asten in obeh potokov Zirknitz. Višina padca znaša 505 metrov.

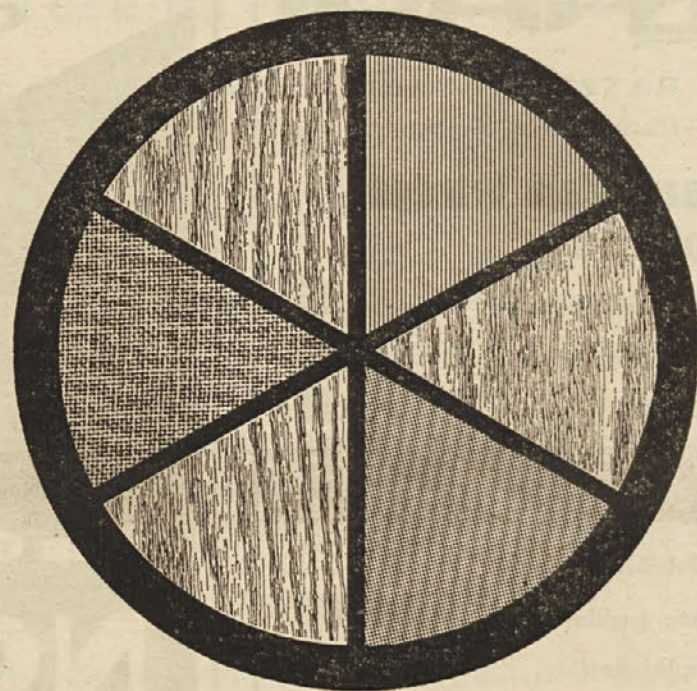

Kraftwerke	Maschinenleistung in MW	Jahresarbeitsvermögen in Kilo-wattstunden
KW GOSSNITZ (in Betrieb)	8.000	32.000.000
KW AUßERFRAGANT (in Bau)	84.000	123.000.000
KW INNERFRAGANT (in Bau)	144.000	147.000.000
KW SCHWARZSEE (geplant)	8.000	21.000.000
KW FLATTACH (geplant)	12.000	35.000.000

KÄRNTNER ELEKTRIZITÄTS-AKTIENGESELLSCHAFT

Trojica Schwarzsee — Weißsee — Großsee je napolnjena skupno s štiri in pol milijona kubičnimi metri vode, ki jo izkoriščajo zelo gospodarno. Tu znaša višina padca 665 metrov. Elektrarne bodo postavili še ob reki Möll v Flattachu.

S to razstavo si koroške elektrarne prizadevajo nuditi potrošnikom električnega toka vpogled v delo, ki ga opravljajo v dobro naše domovine in vsakega posameznika.

FUN DO PAL

Der
heimische
Kunst-
stoff-
belag

Der Punkt im Möbelbau